

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 30— celo leto naprej K 34—
pol leta 15— za Nemčijo:
četrt leta 7-50 za Ameriko in vse druge dežele:
na mesec 2-50 celo leto naprej K 40—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Izpravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 35.

Izbija vsak dan zvečer izvenšali nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter
63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v.
Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin.
Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 28— četrt leta 7—
pol leta 14— na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopisi na se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Dva odlična jugoslovanska politika o našem programu in položaju.

»Hrvatska Država« objavlja dva vezelanimiva razgovora, enega s predsednikom »Jugoslovanskega kluba« drjem Korošcem, katerega izvajanja o pomenu in obsegu našega deklaracijskega programa, morajo navditi vsakega iskrenega Slovenca. Jugoslovanska z največjim zadovoljstvom, drugega z odličnim članom »Jugoslovanskega kluba« poslancem drjem Melkom Čingrijo, ki nam v resnih in prepričevalnih besedah predločuje položaj, v katerem se nahajamo.

NAŠA DEKLARACIJA KOT MINIMALNI PROGRAM. — OZEMLJE IN JUGOSLOVANSKE DRŽAVE.

Dr. Korošec predvsem obžaluje, da merodajni krogi v monarhiji še danes nimajo pravega razumevanja za jugoslovansko vprašanje. Krivo temu je tradicionalno nepoznanje resničnega položaja pri vladah na Dunaju in v Pešti. Krivo je v gotovem oziru tudi neprijateljstvo informirajočega uradništva nasproti našemu narodu. Krivi pa smo tudi sami. Ker nismo dovolj odločni, mislijo gospodje na Dunaju in v Pešti, da se nam dobro godi. Vsak pojav separatizma registrirajo z veliko radostjo. V Pešti so vsled tega popolnoma zadovoljni s Hrvatsko. Na Dunaju pa ne želijo verovati, da bi naš narod resno zahteval svojo državo. — Zato je našo dolžnost, da vedno in povsod naglašujemo, da je dunajska deklaracija naš poslednji minimum in zadnji poziv in da pod ta minimum nobeden resno ne misli. Treba je vzbuditi v vsem narodu vero, da za veliko idejo, ki si jo je koji in instinktivno osvojil, manifestira, kjer more. Treba je, da je izraz narodne volje tako močan, da bo vsak uvidel, da se to pot počemo zadovoljiti z malimi koncesijami, ampak da je treba sedaj ali nikoli urediti celo naše vprašanje. Radi tega je prejalistej potrebno, da se zberemo enkrat v Zagrebu vsi narodni hrvatski, srbski in slovenski poslanci, da javno in glasno izjavimo trdno voljo celokupnega naroda, da zahtevamo svobodno narodno državo. Treba je, da je ta izraz tako močan, da se čuje po celi monarhiji in preko njenih mej. — Naša deklaracija obsega vse ozemlje, koder biva naš narod v monarhiji. Ona misli na Slovene in Hrvate v Istri in v Trstu, na Goriškem — naravno brez furlanskega ozemlja, kakor naš program sploh ne izključuje dogovora s primorskimi Italijani. Na severu obsega naša deklaracija naš narod na Koroškem, ki je vključuje germanizaciji tja do Osojskih Tur, do Svinjske planine še danes naš. Ona misli na naš štajerski narod severno od Drave in na obeh straneh Mure. Jasno je, da obsega Medjimurje, ki je bilo združeno z materjo Hrvatsko, in na pastorko slovanstva na panonske Slovence, kojih pradedje so toliko napravili za kulturo Madžarov. V zmislu doslednega izvajanja narodne ideje in samoodločbe narodov obsega deklaracija i hrvatski narod, ki ustvarja na severu panonske Slovenije živ in močan most med severnim in južnim slovanstvom. Deklaracija obsega logično tudi gospodarsko tako močni in kulturno napredni srbski narod v Bački, Banatu ter sploh v nekdanji Vojvodini. Ona ni zabila tudi onih hrvatsko-srbskih naselbin, ki se drže na južnem Ogrskem narodnega telesa. Sava in Drava ustvarjajo kot velike prometne ceste iz tega ozemlja celino, ki se odpira na jugu z našim morjem celemu svetu. — Na vprašanje, kako stoji z realizacijo onih velikih idealov, odgovarja dr. Korošec, da smemo biti z današnjim razvojem zadovoljni. Narod razume idejo in jo spremlja s celim srcem. To je temelj vsega, to je veliko več, kot vse veliko politično delo. Naravno je, da ne morejo sedaj politiki hoditi po drugi poti kot po oni,

ki nam je dana na podlagi ustave in zakona: pot dogovora z drugimi narodi v monarhiji. Priznam, da je videti danes pri Nemcih in Madžarih še malo naklonjenosti, a zopet je gotovo, da tudi oni danes drugače razumevajo slovansko idejo kot pred vojno ali v začetku vojne. Naloga nas in drugih činiteljev mora biti, da sodelujemo, da bo evolucija duhov pri gospodujočih narodih hitreje napredovala. Največja tolažba drugim je, ako vidijo našo trdno voljo. — Od našega dela nas ne odvrnejo preganjanja ne odnesene od leve. Naš narod je že pretrpel teška preganjanja. Ne bo klonil duhom, tudi ako pridejo nova, upamo da poslednja. Bolj nas boli, ako slišimo od lastnih bratov strahopetne besede ali še grše, denunciacije in intrige. Proti deklaraciji čujemo udarce tudi od strani, odkoder nismo nikdar pričakovali, da se bodo tako eksponirali z nam nasprotno politiko.

KRIZA DRŽAVE.

Poslanec in bivši dubrovniški župan dr. Melko Čingrija razpravlja o dunajski krizi takole:

Nazor, da gre le za krizo vlade, ni pravilen. Ko bi namreč Seidler padel in bi na njegovo mesto prišel drugi, bi bili ravno tam, kjer smo bili s Clamom-Martinicem. Tudi ne gre za krizo parlamenta, kajti poslanci hočejo delati. Ako bi bil parlament razpuščen in bi bili izbrani novi poslanci, bi se položaj prav nič ne poboljšal — novi ljudje bi našli pred seboj ista neresena vprašanja. Ne gre torej niti za krizo vlade, niti za krizo parlamenta, temveč to je državna kriza. Vzrok tiči v državnem sistemu, ki je zopet nujna posledica strukture monarhije. Sistem in struktura države sta v nasprotju s postulatami narodov. Odtod kronična državna kriza, na katero slovanski poslanci v parlamentu že 60 let s prstom kažejo. Sedaj so to krizo odkrito priznali tudi nemški socijalni demokrati, inozemci, ki so se bavili z našimi prilikami, so jo že davno spoznali. Opozorjam le na Gaydovo knjigo: La crisi di un impero. Pred vojno so to krizo zatlačevali z znano politiko »fortwursteln«, toda odpraviti je niso mogli. Vsled vojne in vsled velikih idej, ki so v vojni zmogle, demokracije in samoodločbe narodov, se je kriza poostila. Krpati se ne da več. Logiki bije v obraz, kdor misli, da bi se mogli narodi, ki so v vojni izkravali in stradali, zadovoljiti s tem, da ostanejo nič, kakor so bili pred vojno. Takih narodov, ki bi bili zadovoljni, da tvorijo material za gradbo držav po tujih načrtih, ni več. Narodi hočejo biti živi organizmi in kot tako eventualno člani večjih kompleksov. — Vlada bo morda pridobila Poljake za budget, toda s tem velika kriza nikakor ni rešena. Razrešitev je edino mogoče, ako se zadovolji zahtevam slovanskih narodov, izraženim v deklaracijah z dne 30. maja. — Ako Seidler ne dobi večine, pride morda Sylva-Tarouca na krmljo. Naletel bo na iste zapreke. — Prepričan sem, da je izključeno, da bi »Jugoslovanski klub« šel za vlado. Seidler nam je sicer obljubil v gospodarskem oziru raj na zemlji — no, mi bi bili zaenkrat zadovoljni s kruhom in krompirjem. V političnem programu pa je odbil celo najskromnejšo zahtevo (združenje Dalmacije s Hrvatsko), medtem ko mi sedaj zahtevamo popolno ujedinjenje. V ostalem je Seidler pokazal, da ne razume važnosti in nujnosti jugoslovanskega vprašanja. Govoril je o »integriteti Avstrije« sedaj, ko že sami nemško-avstrijski politiki opozarjajo vlado, da je skrajni čas, da reši jugoslovansko vprašanje, ker ga bo sicer rešil kdo drug proti njej. On nam tolmači zakone o integriteti Avstrije sedaj, ko celi narod zahteva svoje ujedinjenje tudi mimo zakona. — Pri nas je vse mogoče in zato tudi ni izključeno, da bi moglo priti do razpusta parlamenta. Nemški radikalci odkrito na to delujejo. Oni si žele despotizma, ker samo v grobi sili vidijo možnost uresničenja svojih grobih idealov. Ipak ne verjamem, da bi se mogel kdo upati, da ponovi Stürgkhovo ero, kajti, kaj je ta era prinesla? Mesto »državnega jezika« in

belangov — slovanske deklaracije. Ne smemo tudi pozabiti, da je obnovitev absolutizma že iz ozirov na državni kredit nemogoča. Ne da se poslati parlament domov, kadar mori glad, pada valuta in leži na mizi proračun z 22 milijardami izdatkov ter 4 milijoni dohodkov in to vse pod visom nezaupnice, izrečene komisiji za kontrolo državnih dolgov. Ko bi Slovani delovali na razpust parlamenta, bi nam očitali, da delujemo za entento! — Ali se na kompetentnem mestu resno bavijo z razrešitvijo našega vprašanja, ne vem. Po onem, kar vidim, sodim, da se bolj bavijo s tem, kako bi ga ne rešili. Vsa politika monarhije gre že 60 let za tem. Posledica te politike je, da se niti skromna, zakonito utemeljena želja združitve Dalmacije s Hrvatsko ni izvršila. Posledica te politike je, da se je aneksija Bosne tako izvedla. Posledica te politike je tudi to, da pripoveduje grof Czernin mesto o samoodločbi narodov, o samoodločbi držav, v nerazumljivi nadi, da svet ne bo opazil, da zadnje ni nič drugega, nego negacija prvega. Vsekakor je vsled vojne naše vprašanje postalo iz notranjega problema zunanji problem in verjetno je, da bo končno kot tak tudi rešen.

„Nationalverband“ razbit.

Nemški »Nationalverband« se je razbil. Radikalna Wolfova frakcija je izstopila, predsednik Dobernig je odstopil.

O vzrokih tega važnega političnega dogodka smo že opetovano razpravljali. Vsak udarec, ki je padel na politiko nemške hegemonije v državi, je zadal neposredno ali posredno tudi glavnega podpornika te politike, stebler germanizirajočega centralizma — nemški »Nationalverband«. Predstavimo si, s kakšnimi nadami so nemško-nacionalne stranke spremljale potek vojne, spomnimo se, kakšna razlika je med nemškim velikonočnim programom in med programom Seidlerjevega kabineta, ki sedaj kot eksponent »Nationalverbanda« proglašuje načelo narodne avtonomije po kronovinah, tistega »Nationalverbanda«, katerega geslo je bilo pred štirimi meseci popolna brezpravnost nemških narodov! Ta katastrofalni razvoj nemške politike ni mogel ostati brez učinka na razmere v »Nationalverbandu«. Radikalna nemška javnost je pričela nemške poslance doživljati, da so sami zakrivali, da ladja države ni ostala v tistem kurzu, kamor so jo hoteli spraviti in vsak neuspeh nemške politike v parlamentu so nemški volilci pripisovali nesposobnosti, popustljivosti, neznačajnosti svojih, v »Nationalverbandu« združenih zastopnikov. Saj je karakteristično za politično mišljenje Nemcev, da še vedno ne morejo razumeti duha časa in da še vedno menijo, da bodo ustavili — kolo zgodovine. Iz tega razpoloženja so nastajali v »Nationalverbandu« v zadnjem času vedno novi prepri, posamezne skupine so si medsebojno očitale najhujše reči in ko se je pri nezaupnici kontrolni komisiji za državne dolge zopet dokumentirala protinemška večina, so porabili Wolfovski priliko, da poskusijo s skrajno radikalizacijo »Nationalverbanda« v smislu vsenemškega programa. V to svrhu naj bi bil »Nationalverband« prešel najprvo v politično pasivnost napram parlamentu s tem, da bi njegovi člani odložili vsa delovna mesta v odsekih. Večina »Nationalverbanda« je po oni stari »bolje drži ga, nego lovi ga« odklonila »volčjo« taktiko in tako je prišlo do poloma. O posledicah tega dogodka bo še govoriti. Prelom v »Nationalverbandu« je značilen pojav splošne krize, v kateri se nahaja dunajska politika. Najmočnejši stebler sistema se ruši, ker se podira temelj, na katerem stoji: nemška misel.

O dogodku samem poročajo z Dunaja:

Radikalna Wolfova skupina je v večrajšnji plenarni seji nemškega »Nationalverbanda« naznanila svoj formalni izstop iz te organizacije. Najbrž ji bodo sledili tudi nemška agrarna stranka in

pa nemška Arbeitsgemeinschaft. Vsled izstopa radikalcev je odložil svoje mesto tudi predsednik »Nationalverbanda« Dobernig. Radikalci groze, da bodo predložili razbiti »Nationalverband« bo nemara kriza v predsedništvu državnega zbora. Stara tradicija je, da pripada predsednik zbornice najmočnejši parlamentarni skupini. »Nationalverband« ni več najmočnejša skupina in na prvo mesto med državnozborskimi klubi je stopil »Český Svaz«. Predsednik dr. Grob bi moral torej izvajati konsekvence in za predsednika zbornice bi moral biti izvoljen Čeh. — Nemške stranke skušajo sedaj ohraniti vsaj nekako zunanjo taktično skupnost s tem, da se pogajajo o ustanovitvi posebnega nemškega izvršnega komiteja, katerega odbor, ki naj pripravlja novo organizacijo nemških strank. Značilno za razpoloženje, ki vlada v nemških krogih, je dejstvo, da je »Arbeitsgemeinschaft« pozvala poslance Redlicha radi njegovega pametnega svoječasnega govora v »Polit. Gesellschaft«, da naj izstopi, češ, da so njegovi politični nazori nenemški!

Poljaki za vlado.

Dunaj, 12. oktobra. Poljski klub je danes po dolgi burni debati odobril pakt z vlado ter je sklenil glasovati za budgetni provizorij. Zato se je še danes vršilo glasovanje v proračunskem provizoriju. Sprejet je bil šestmesečni začasni proračun z 28 glasovi. Za provizorij so glasovali nemški nacionalci, krščanski socijalci, Poljaki in Romuni. Bila je za vlado prava Pyrrhova zmaga.

Zadnja pot drja Janeza Ev. Kreka.

Danes polagamo v zemljo truplo pokojnega drja Janeza E. Kreka. V grob nesemo moža, ki nam je bil propovednik novega življenja. K večnemu počitku spremljamo boritelja, katerega neumorno delavnost bomo bridko pogrešali pri delu za našo bodočnost.

Kot ljubljani sin vsega našega naroda slovenskega, hrvatskega in srbskega imena odhaja dr. Krek od nas. Ob njegovem grobu nas združuje vse brez razlike strankarskega prepričanja iskrena žalost, ker se zavedamo, da je njegova smrt težka izguba za nas vse. Težka izguba za ono veliko delo, ki napolnjuje srce in dušo slehernega poštenega Slovenca, Srba in Hrvata, delo narodnega jedinstva.

Za drjem Kremo plačejo danes mnogi, ki jim je bil oče in vzgojitelj, tožijo mnogi, ki jim je bil zaščitnik v skrbeh življenja, žaluje stranka, kateri je bil nenadkriljiv organizator in agitator, narod tuguje za velikim Jugoslovancem, za apostolom nove svobode, za evangelistom, ki mu je v najtežjem času ponižanja s tako veseljem prepričanjem oznanjeval vero v novo življenje.

Manom velikega Jugoslavana se klanjamo danes združeni na žalni poti tja k Svetemu Križu. Napredna Ljubljana, prestolnica slovenskega naroda, v kateri so vedno vroče bila srca za vse to, kar je po zaslugi drja Kreka in njegovih tovarišev vzkliklo sredi vojnega groma k novemu življenju, časti pokojnega na posebno manifestanten način. Naš župan je pozval someščane, da razobesijo v ulicah, koder se bo pomikal sprevod, žalne zastave in je zaukazal, da se razobesi prapor žalosti tudi na mestni hiši. Narodno — napredna stranka se oficijalno udeležila pogreba po raznih svojih mandatirjih in funkcionarjih, njej se pridružuje vsa napredna slovenska javnost. Na zadnji poti spremljajo drja Kreka izvoljeni zastopniki Srbov in Hrvatov. Tako postaja pogreb pokojnega drja Kreka prava manifestacija za ono veliko idejo, za katero je pokojnik živel, za idejo jugoslovanskega ujedinjenja.

V žalosti in tugi polagamo v grob moža, ki je umrl v delu za našo bodočnost. Nad svežim grobom pa veselo plapolata zastava naše narodne svobode. Kvišku srca!

Sožalje v parlamentu.

g Dunaj 11. oktobra. Na klopih poslancev v zbornici so danes ležala črna obrobjena smrtna naznanila, s katerimi oficijalno sporoča »Jugoslovanski klub« poslancem, da ljubljene tovariša drja Kreka ni več. Na Krekovem sedežu pa se je belil prekrasen šopek svežih krizantem s slovensko (= srbsko) in hrvatsko trobojnico.

Smrtno naznanilo »Jugoslovanskega kluba« je samoslovsko ter se glasi: »Jugoslovanski klub naznanja žalostno vest, da je dne 8. oktobra 1917 v St. Janžu na Dolenjskem mirno v Gospodu zaspal njegov član prof. dr. Janez Ev. Krek, državni in deželni poslanec itd. v 52. letu starosti. Pogreb predraga pokojnika se bo vršil v soboto 13. oktobra v Ljubljani ob 3. uri popoldne iz knezoškofijske palače. — Dunaj, 10. oktobra 1917.«

Današnja seja poslanske zbornice je prav številno obiskana. Od vseh strani prihajajo poslanci k predsedniku »Jugoslovanskega kluba« ter izražajo sožalje — pri vseh je bil pokojni priljubljen in spoštovan.

Po otvoritvi se je govoril zbornični predsednik dr. Gross umrlemu naslednje slovo:

»Visoka zbornica! Zopet nam je smrt iztrgala dva naša tovariša iz naše srede. (Zbornica vstane.) Dne 8. t. m. je umrl poslanec dr. Janez Krek, ki se je udeleževal še v poletnem zasedanju poln gorečnosti in delavnosti zborničnih razprav ter ponovno posegel z izredno zgornostjo v zbornične razprave. Krek je bil član te zbornice v letih 1897. do 1900 in potem nepretržno od leta 1907. dalje. — Vsled njegovega bogatega znanja in njegove goreče delavnosti ga je poslala zbornica v mnogotere odseke, in tudi v sedanjem zasedanju je bil načelnik nagodbene odseka in član raznih drugih odsekov, kjer je z velikim razumom odlično uporabljal svoje znanje, posebno v socijalnopolitiških in tudi v narodnih vprašanjih. Dr. Krek je zavzemal v svojem narodu in v svoji stranki prav odlično mesto, kar je bilo umevno z ozirom na njegove zmožnosti. Gotovo pa ga ne bodo pogrešali le njegovi ožji tovariši, marveč tudi cela zbornica in mi vsi mu ohranimo prijazen in časten spomin.«

Te zares simpatični izgovorjene besede so napravile na mnogobrojne poslušalce globok vtis.

Žalna seja »Jugoslovanskega kluba«.

Pred sejo zbornice se je vršila žalna seja »Jugoslovanskega kluba«. Predsednik dr. Korošec je govoril ljubljenu tovarišu in prijatelju ginljivo slovo. Člani kluba se udeležijo pogreba v obilnem številu.

Od vseh parlamentarnih strank dohajajo klubu številne sožalnice. V imenu vlade je brzojavil ministrski predsednik: »Povodom teške izgube, ki je doletela častiti Jugoslovanski klub s smrtno svojega člana državnega poslanca dr. Janeza E. Kreka, prosim vsprejeti izraze mojega naitoplejšega sočutja. — Seidler.«

Podpredsednik bivšega bosenskega sabora Dimović je brzojavil:

»Izvolite primiti duboko moje saučešče zbog smrti umnog i neumornog Vašeg čestitog i plemenitog člana dr. Kreka, koji je čistom svojom dušom obuhvatio čitav naš jedinstveni narod. Pokoj mu večni!«

POSLANCI PRI POGREBU DRJA KREKA.

Danes jutraj so dospeli z Dunaja državni poslanci, ki se bodo udeležili pogreba drja Kreka. Zbornico bo zastopal podpredsednik vitez Pogačnik. Za češko delegacijo sta prišla spremili spoštovanega druga in prijatelja na zadnji poti predsednik Češkega Svaza posl. František Staněk ter posl. Navrátil. Člani »Jugoslovanskega kluba« so prišli v obilnem številu pod vodstvom predsednika drja Korošca. Razen domačih poslancev so prispeeli zastopnik srbskega naroda dr. Božidar Vučković ter Hrvati dr. Jos. Smoljaka, dr. Vjekoslav Spinčić in dr. Anton Duličić. Tako bodo ljubljene vodnika spremili h grobu zastopniki vseh treh plemen našega jedinstvenega naroda — prekrasna manifestacija za idejo narodne slobode, katero je pokojnik tako goreče širil. Ob odprtem grobu drja Kreka

spregovorijo predsednik Jugoslovankega kluba dr. Anton Korošec v imenu Jugoslovanov, predsednik Češkega Svaza posl. Frant Stanek v imenu Čehov ter posl. dr. Duličić za dalmatinske Hrvatke. Poslanec Jugoslovankega kluba pod vodstvom dr. Korošca so danes dopoldne svoje tovariše zadnjič obiskali. Dr. Korošec je v imenu kluba položil na karto dr. Kreka krašen venec s slovenskim, hrvaškim in srbskim trakom ter napisom »Jugoslovanški klub na Dunaju«. Enako je bil dopoldne pri odru dr. Kreka tudi poslanec Češkega Svaza poslanec Stanek v spremstvu poslanca Navratila.

Hrvatski listi o dr. Kreku.

Hrvatsko časopisje posveča umrlemu dr. Kreku obširne članke ter slavi pokojnikove zasluge za jugoslovanstvo.

»Hrvatska Riječ«, glasilo hrvatske srbske koalicije, piše med drugim: Bilo je izvrstan govornik i jedan od najodličnijih članova zastupnika u car. vijeću. Prolet je bio jakim svijetli nar. jedinstva i jugoslovanstva, pa je, u toj svijesti, u car. vijeću izrekao bezbroj govora, u kojima je ustajao protiv prilika u Hrvatskoj (za Raucha i Cuvaja), u Bosni, Hercegovini itd. Mnogo je putovao po jugoslovanstvu i krajevima, pa je još pred par dana bio u Zagrebu, Bosni i Dalmaciji — na oko zdrav, da nitko ne bi rekao, da mu je smrt tako blizu. Krek je, po svojoj naravi, bio borac za ideju, pa je jak njegov udio oko toga, da je došlo do Jugoslovankega kluba i jugoslovanke deklaracije, a oko populariziranja deklaracije in je poduzimao veliki posao. Sa Krekom je sa poprišta jugoslovanke politike nestalo jake ličnosti, koja je vjerovala u skoro ostvarenje velike ideje narodnoga sjedinjenja, koja živi i na njegovu odru i za koju je on mnogo učinio. Vječna slava jugoslovanstvu u boru i narodnom radniku, kojemu Hrvatska duguje veliku hvalu, jer se je on zauzimao za nju u vrlo teškim našim političkim prilikama. Slava dru. Janczu Kreku!

»Novosti« pišejo: U dru. Kreku, gube ne samo Slovenci, već svi mi Jugoslovanen i najodličnijih zatolnika, najagilnijeg radnika i najvećeg pobornika jugoslovanke ideje. Čovjek rada i akcije, pun volje, nade i vjere u bolje i sretnije dana naroda našega. Bilo je čovjek dubokog znanja, iskrenog narodnog značaja, čovjek velikih ideja, borac za narodna prava. S njegovim imenom bilo je čvrsto združeno i veliko djelo narodnog ujedinjenja svih Jugoslovanen. On je bio duša Jugoslovankega kluba u Beču, uvijek prvi među prvima, agilni i sveži, uvijek spreman, da riječi, perom i radom poradi i poduzme sve za veliki stvar narodnog ujedinjenja. Pun vjere u budućnost našega naroda, — našla je naša narodna misao u njem svog pravog apostola i pobornika narodne sloge i ujedinjenja.

V »Hrvatski Državi« je napisal dr. Kreku nekolog poslanec Spincić, ki izvaja med drugim: Tek ovaj rat nas je sve ujedinio u jedan klub, i ideja izražena u prvom sastanku hrvatsko - slovenskega kluba za vrijeme rata, ideja sjedinjenja i samostalnosti Slovenaca, Hrvata i Srba, naravno da je sjedinila sve slovenske, hrvatske i srpske zastupnike u jedan klub, u kojem je Krek igrao znatnu ulogu, te je u njemu našla jednog od najagilnijih propagatora. Njegovom smrću gubi ta ideja velikoga pobornika, osobno poznatoga po svim našim zemljama. Ideja sama ostaje neaknuta.

»Primorske Novine« na Reki pišejo: Zato je, u današnjem času, smrt ovoga našega čovjeka nenadoknad. gubitak, jer u njem jugoslovanen narod gubi jednog od najvrednijih i najboljih svojih sinova, koji se svom dušom i svim srcem bio zalozio za njegovu narodnu stvar. I zato će ime Janeza Kreka ostati zlatnim pismenima ubiježeno u istoriji Jugoslovanen, to će ime s ponosom vazda spominjati u našem narodu, jer i njega možemo ubroiti među one naše pobornike, koji su u najtežem času počeli narodnu propovijedati vjeru u nov, jak i slobodan život. Dr. Krek je umro, no misao, za koju se on uz tolike druge naše ljude oduševljeno, iskreno i s tolikim pregućem zalagao, ta misao ne će i ne može da umre! Nad svezim grobom dra. Kreka zavjetujemo se da ćemo tu misao oživotvoriti, je to ovisi samo o nama.

»Novine« pišejo: Bilo je... Najljepšega junaka nestade s čela našega. A bio je. Gospode, bio je snaga, zabilja požara za sva srca podignuta nad zemlju, luč provodnica, osmehle pouzdanja, nada uspeha, pjesma umornih orača, oblina nategnutih jedara... Govorio je kao Petar i družina iz šuma sašlih jezika, a rekoše mi mnogi, koji osjetile čudo njegove riječi, da se je napio mladoga vina... Drugi, hiljadama ne znamo broja, prigruše glavu, da na čelu, jeziku i srcu osjete kapljice preporoda, uskrnuća, da čute dolazak martirске snage, žede za palmama... Ljepotu je pio, hranio se je snagom, pasao se je nadama. Pjevao je rad, smilao se je nepobjedivoću. Ljubio je proljeće naše zemlje, a mrzio je vode, što nepodno i nečisto stoje. Vodio je mladost, smilao se je starosti... Smilao se je otrovu i vome raspuklome sre. Živio je kao ninski glagolaz, protopop Nedjeljko i ujak s pusatom. Umrlo je eto onako, kako umire pravednik. Na sred puta do visine, gdje mu je oko zagledalo ideale, da ne bi okusio, srknuo, da ne bi osjetio raj na zemlji.

»Agramer Tagblatt« piše: Dr. Krek je spadal med najmarkantnije može v jugoslovanem javnem življenju. Od početka svojega političnega delovanja je bil prožet jugoslovanke ideje, enotnosti našega skupnega naroda na jugu. Predvsem je bil vedno pripravljen pristati hrvatsko - slovenske nacionalne ideje in on sam je personificiral to idejo najbolje, ko je v tem pogledu ob vsaki priliki in vsakem povodu vsajal v svoje rojake čustvo nacionalne skupnosti. On je bil in je ostal vedno naroden mož in ni poznal razlike med liberali in klerikalci. Dr. Krek ni deloval in čutil samo kot Jugoslovan, njega je navduševala tudi velika slovanstva misel. Za združevanje in skupnost vseh slovanških strank v državnem zboru se je vedno trudil in ni njegova krivda, ako njegove ideje niso bile tako sprejete, kakor je želel in stremel. Spominjamo se njegovega velikega govora proti takratnemu skupnemu ministru pl. Billinskemu v juniju 1909, ko se je postavil proti bosanski agrarni banki glede odkupa kmetov. Vsa zbornica je poslušala in dr. Krek je s pretresljivimi besedami apeliral na Poljake na njihovo svobodno stremljenje, naj nikar ne pripuste, da bi dva milijona slovanstva, prebivalstva jugoslovankega

spodarstva in politične svoboda. In po hramnem mesecu je padlo Bismartherovo ministarstvo, v glavnem vsled neumornega gibanja dr. Kreka. Kako je dr. Krek čutil kot Jugoslovan, dokazujejo številni njegovi govori o Bosni in Hercegovini in za hrvatsko pod Cuvajem... Ideja, katero je zastopal, živi krepko dalje in kadar se urešniči, se bo njegovo ime navajalo med prvoborniki.

»Jutrarni List« piše: »Umrlo je dr. Krek prvi borac u redovima Jugoslovanen za ustvarjenje narodnoga ideala, čovjek rijetkoga znanja, nepokolebliva i čista značaja, neumorna rada i velikih ideja. S imenom dra. Kreka biti će spojeno djelo jugoslovankega narodnog ujedinjenja prvi realni temelji naše narodne i državne samostalnosti. Inicijativu za akciju jugoslovanenkih zastupnika u carevinskom vijeću dao je dr. Krek i jugoslovanenka deklaracija od 30. svibnja u kojoj se traži ujedinjenje i nezavisnost Jugoslovanen, je u glavnom djelo dra. Kreka.«

»Obzora« piše med drugim: Dr. Ivan Krek ostane gotovo v večnem spominu hrvatskega, srbskega in slovenskega naroda, ki mu bo hvaležen, da je, ravnač se po idejah velikega učitelja življenja in pravice v duhovskem plašču dvignil glas za svoj narod, zahtevajoč, naj bo tudi zanj enako pravo kakor pred Bogom, tako tudi pred zakonom in svetom, enako pravo vsem, ki delajo za zboljšanje kulturnih razmer med ljudmi in človeštvom. Jugoslovanenki narod ne bo nikdar pozabil dr. Kreka, da je brez ozira na vse politične posledice, dvignil svoj glas, še več, da je z nedosežno spretnostjo in agitacijo, na smrt bolan, poteval po južnoslovanenkih krajih, da dvigne sklonjene duhove, da se dvignejo do narodne zavesti, da jih vzbudi v zadnjem času velikega zgodovinskega trenutka in sredi krvavega plamena med evropskimi narodi. Z dr. J. Krekom izgube Jugoslovanen i monarhiji enega svojih najboljših braniteljev, najagilnejšega delavca in največjega predbojnika. Težki so časi, a z njimi nas je zadela še težja usoda, da je takorekoč duša jugoslovankega kluba prenehala delati prav v onem času, ko je bila vsem najbolj potrebna. Slava in večni spomin v hrvatskem, srbskem in slovenskem narodu dr. I. Kreku!

Dunajski glasovi.

Nekateri dunajski listi so prinesli o dr. Kreku obširnejše nekrologe. Posebno simpatično piše o pokojniku »Arbeiter Zeitung«, ki pravi med drugim: Dr. Krek je prišel v poslansko zbornico leta 1897. kot poslanec pete kurije, v kateri je tvorila dežela Kranjska en sam volilni okraj. Tedaj se je prvič ogledil pri debati o razpustu železničarske organizacije; tedaj je napravil utis navadnega krščanskega socialista in to seveda ni bilo razveseljivo. Pri volitvah leta 1901. ni več kandidiral, nego je šel za masnika na Westfalsko, kjer je prišel v cerkevni in socialni stik z ondotnimi poljskimi in slovenskimi delavci. Pri volitvah po splošni volilni pravici je bil zopet izvoljen in je od tedaj neprestano pripadal poslanski zbornici. Presenetila je globokost njegovega razumevanja, močna socialna misel in pristno demokratično čustvo, pa tudi ne v mali meri s čarom jezika; bil je tudi formalno eden najboljših govornikov zbornice. Krek je tudi takrat prišel v prvo vrsto poslancev. Zlasti on je leta 1909., ko je zopet enkrat češka obstrukcija trpinčila zbornico, dal nasvet, izbežiti obstrukcijo z reformo opravilnika. Seveda so potem prišli časi, ko ga je bilo zopet dobiti v vrstah obstrukcije. Velika akcija je bil tudi njegov nastop za osvoboditve bosanskih kmetov, ki je pod ministrom Bismarhtom - Billinskim povzročila strasten boj proti monopolu neke ogrske banke v stvarih zemljiške odveze kmetov. Med sedanjim zasedanjem poslanske zbornice je Krek, četudi je močno narodno čutil, vendar delal v zmernej smeri in v spominu je še, kako so mu naglasi češki radikalci, ko je šel v Prago, da bi Čehi pridobili za razumno politiko. Z vnueno je delal tudi za mir in je bil eden govornikov na mirovnem zborovanju Avstrijskega političnega društva, ki je povzročil gonjo proti temu društvu. Duševno znatni, vrli in občilivi mož bo jako manjkali slovenskemu narodu in poslanski zbornici, v kateri je bil moralna protutež proti bivšemu voditelju Sustersiču, čigar kupčije je vedno pobijal in katerega je v zadnjih letih skoro izrinil iz javnega življenja.

»Reichspost« obširno ocenjuje Krekovo politično delovanje. Proti koncu pa se ni mogla vzdržati neslanega sumničnja, češ, da je dr. Krek zadnjič čas spravil svoj klub v dotiko z najhujšim češkim sovražnikom, — in svoj cesarju in državi zvesti narod v sosedstvo s Stančkom, Kallno in Zahradnikom. »Zdaj pa« — nadaljuje po božni dunajski denuncijant — »ko ga je politikala smrt, se pojavlja zora tudi v politiki naših Slovencev v parlamentu in tragično je, da mož, ki je bil poln temperamenta, nadarjenosti in brezdvomno dobrih namenov, ne more več sodelovati na novi orijentaciji, popraviti narejene pogoje ter svojo stranko in pred vsem svoj narod spraviti v nadpolen položaj v tej državi.

Nevedna in neslana, kakor vedno, je »slavna Neue Freie Presse«, ki karakterizira pokojnega dr. Kreka kot starega panslavista, ki je leta 1909. na vseslovanškem shodu v Ljubljani (!) napovedoval smrtno sovraštvo Nemcem.

Sožalje čeških socialnih demokratov.

Dunaj, 12. oktobra. Vsled smrti srčno-dobrega, ženilnega, nepozabnega Kreka, katerega smo češki socialni demokratje brezmejno visoko cenili in ljubili in s katerim smo občevali vedno v svojem materinem jeziku, najgloblje ginjen izražamo svoje najiskrenejše sožalje. Trpljenje in bolest sta padla v slovenska jugoslovanenka srea in padla v srca češka. Živjo vstajenje Jugoslovanov, ki mora priti.

Dr. Frant. Soukup, poslanec, Praga.

Narodno jugoslovanenka delavstvo dr. Kreku v slovo.

Iz krogov narodnega jugoslovankega delavstva smo prejeli daljši dopis, ki pravi med drugim: Ob dr. Krekovi gomili plakamo tudi mi jugoslovanenki delavci. Kazal nam je pot k narodni svobodi in v najzadostnejšem času nam je s svojimi tovariši zaklical: Ne obupajte! Deklaracijski program, za katerega se je pokojni tako vneto boril, je naš spas. Bridkost nas navdaja, da on ne bo videl srečnega dne naše narodne osvoboditve. Naša hvaležnost pa ne mine. Narodno zavedno jugoslovanenka delavstvo se klanja manom velikega Slovana in milo kliče ob njegovi jani: Naj bi Tvoj duh, dr. Janez Krek,

vladal med našimi voditelji pri delu za narodno bodočnost. — J. B.

Sožalje plemo ravnateljstva Ivana Hribarja.

Polanec pri Lovru. Pogačnik je sprejel naslednje pismo: V Mostirju, dne 10. oktobra 1917. Velečlenjeni gospod! Izmed ljudi sem, ki so doživeli mnogo in silnih dušnih otrosov; ni me pa kmalu kakša stvar tako pretresla, ko nenadna vest o smrti dr. Kreka. Da živimo v normalnih časih, bil bi morda sprejel to vest z nekoliko večjim zanimanjem, kot sem v dobri svoji izgnanstva sprejel vest o smrti tolikih bližnjih in daljnjih znancev. Vsa v dobri velike morije veje duh smrti vsepovsod, tako da smo za njene žrtve že več ali manje ravnodušni postali. A dr. Krek! V velikem času pravi mož na pravem mestu. Krek je vzbudil prapor našega ujedinjenja in že se je zbral okoli njega ves narod v popolnem umevanju junaške njegove kretne. Z lasnim pogledom na neupogljivo voljo imeli smo — pasčajoč vse obzire ob strani — speti k jasnemu cilju in ravno njega morala si je v taki dobi izbrati neizprosna smrt. To je, kar mora pretresti dušo slehernemu rodoljubi; to je, kar je name delovalo ohromujoče. Vi, gospod doktor, bili ste zadnje trenutke pred njegovo smrtjo pri dr. Kreku. Iz njegovih ust ste čuli besede neovrgljive prepričanja o zmagi: Vam je zaupal, kako pridemo do nje. V naših narodnih nesprikljih bode smrt dr. Kreka vzbujala nove nade, da nas razvedo in celo v naših vrstah utesneno se pojavljati optimizmi. Poveste Vi prvim glasno in jasno, da z dr. Krekom ni umrla ona zavest in ne on pogum, ki nam ju je z močnim svojim nastopom navdajal; drugim pa, da jim daj značajnega pokojnika grozeče kaže pot proč od nas. Ne z mešetarjenjem, z doslednostjo in neupogljivostjo dosežemo, da bomo srečni narod v srečni domovini. In takrat postavimo dr. Janezu Ev. Kreku dostojen spomenik. Ta spomenik naj po eni strani kaže hvaležnost narodovo do njega, ki je — umevajoč veliko dobo — dal temu svojemu umevanju na pravem mestu edino pravega izraza; po drugi strani pa naj bo mladini poučilo, da vztrajnost, neustrašljivost in krepka volja prestavljajo gore. — Za droben temeljni kamen temu spomeniku nakazal sem Vam pri Ljubljanski kreditni banki 500 kron. — Sprejmite zagotovila molega spoštovanja, v katerem ostajam vdani

Ivan Hribar.

Bitka na Flandrskem.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. oktobra. (Kor. urad.) Pri slabotnem bojnem delovanju je položaj povsod neizpremenjen. — Š. g. št.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 12. oktobra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gfm. Rupprehta Bavarskega. Včeraj se je omejilo artiljerijsko delovanje na Flandrskem na močne strelske boje v odseku ob obali in v Houthoulstskem gozdu. Čez noč je ležal močan učinkujoči ogenj na bojnem ozemlju od Lyse do ceste Menin-Ypres. Stopnjeval se je danes zjutraj na mah do bobnajočega ognja. V širokih odsekih so se potem pričeli novi sovražni napadi. — Skupina nemškega prestolonaslednika. Severovzhodno od Soissons in vzhodno od Mose je naraslo bojno delovanje artiljerije do velike sile. Pri Vauxaillonu so izvršili močni francoski izvidni oddelki sunke. Zavrnili smo jih. Vzhodno od Samogneux je prišlo do krajevnih bojev v jarkih na zapadnem pobočju višine 344. Vzhodno bojišče. Severovzhodno od Rige in ob Zbruču je bilo bojno delovanje živahnije, kakor prejšnje dneve. Pri spopadih štrafinskih oddelkov smo vjeli mnogo sovražnikov. Makedonska fronta. V kotlini pri Bitolju in v loku Črne sta se včasih obojestranski bateriji močno borili. Na desnem bregu Vardarja se je ponesrečil napad neke angleške stotnije pred bolgarskimi črtami. — v Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 12. oktobra. (Kor. urad.) Bitka na Flandrskem je na napadalni fronti Lange-mark - Zonnebeke v polnem teku. Severno od Poelkappel in jugovzhodno od Passchendaela se vrši boj v vrzelih, kjer so Angleži vdrl.

V loku pri Ypresu so Angleži po kratki pavzi nadaljevali s svojimi napadi. Tudi to pot so jurišali v velikih masah proti nemškim črtam. Skupno število na Flandrskem pripravljenih angleških čet cenijo na nekatke 4 milijone. Iz tega velikanskega rezervoarja bo napadelec mogel pač še tedne in tedne črpati sile za svoje do sedaj na vseh točkah neuspešne napade. Tudi masšnelna sredstva, s katerimi razpolaga, so tako velika, da je sklepati na daljši napad. Vsa angleški top izstrelili na dan kakih 1000 do 1200 strelcev ter je vsled tega vsak dan treba nadomestiti nekako 50 odstotkov topov z novimi.

Tudi Francozi se zopet udeležujejo bitke na Flandrskem ter so prevzeli več kilometrov široki pas fronte, tako da je angleška fronta zopet skrajšana. Zato pa nameravajo angleške čete med bolj intenzivno uporabiti na gotovih delih fronte. Tudi nameravajo francoski in angleško vojsko med sedanjim ofenzivno postaviti pod enotno poveljstvo, oziroma so to že storili. Nemški tanki. Renter poroča: Iskušnje, ki so jih imeli Nemci v bojih ob Sommi in sedaj na Flandrskem, se dale nemškemu armadnemu vodstvu poved, da je izpremenilo svoje naziranje o vrednosti tankov. Sedaj poskušajo Nemci sami neko vrsto tankov, ki se giblje na verigah ter je oboroženo s topom kalibra 77 mm in strojnimi puškami. Nemski tanki imajo posebno pripravo, da morejo preko jarkov ter imajo na vrhu stolp za opazovanje. Oklep sega čez ves tank, tudi preko koles.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

9. oktobra zvečer. Ob 5. in 30 minut zjutraj smo soper napadli na široki fronti severovzhodno in sapačno od Ypresa v svari s našimi avstralskimi na svoji levi strani. Poročila pravijo, da smo na vseh delih fronte sadovaljivo napredovali. Vreme je ostalo viharno.

9. oktobra zvečer. Včeraj popoldne in sveda je močno deževalo, vsled česar so bila tla močno razmočena in za prodiranje čet težavna. Kljub viharnemu vremenu in močvirnatim talnim razmeram se je posrečilo našim četam zjutraj ob 5. in 30 minut skupaj s Francozi na svoji levi izvršiti napad, ki je imel zelo lep uspeh. Napadna fronta se je raztezala od točke jugovzhodno od Broodseynada do St. Jansebeke. Na skrajni desni strani so prodirale avstralske čete, ki so zagotovile na greben visinskega hriba vzhodno in severovzhodno od Broodseynada vse cilje. Na desno od centra je prodirala kot tretja črta teritorialna divizija, ki obsega manchesterški, vzhodno lancashirski in lancashirski filitirski polk, eno miljo daleč proti severu ob visinskem hrbtu v smeri na Passchendaele ter zavzela vse cilje pod najneugodnejšimi, najtežavnejšimi okolnostmi z veliko odločnostjo in hrabrostjo. V centru smo med glavnimi visinskimi hrbtom in Poelkappelom precej napredovali ter zavzeli mnogo utrjenih pristav in betoniranih kritij. Na levo od centra smo izpolnili zavzetje Poelkappella. Na skrajnem levem krilu angleške napadalne fronte so zavzele angleške, wališke in irske čete ter garda vse cilje ter dosegle do roba Houthoulstkega gozda skoro dve miljii severozapadno od Poelkappella. Na našem levem krilu so prekorale francoske čete potok Broenbeek, ki je bil narasel. Tudi one so dosele na rob Houthoulstkega gozda ter zavzele vse cilje, med njimi več pristav in utrjenih krajev. Nad 1000 jrtjih je prišlo že skoz zbirališča.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

9. oktobra zvečer. V Belgiji je potekel danes zjutraj od nas izvršeni napad pod posebnimi slajnimi okolnostmi. Ko so naše čete prekorale močvirnati potok, so zavzele na fronti 2½ km od sovražnika napokipene obrambne naprave kljub težkocam v pokrajini in kljub slabemu vremenu. Zavzeli smo vasi St. Jean, Mangelaere in Veldhoek, številne stražnice in pristave. Naše prodiranje, ki je doseglo povprečno globino 2 km, nas je dovelo do južnega roba Houthoulstkega gozda. Število do sedaj naštetih vrtih presega 300 mož, med njimi 12 častnikov. Na fronti ob Aisni je bil artiljerijski boj včasih silen v okolici pristave La Roynne in v celem odseku pri Aillesu in Craonnu.

Italijansko bojišče. Iz vojno-poročevalskega stana dne 12. oktobra. Neugodno vreme je trajalo včeraj na vsej soški fronti. Na severnem delu je bil dež, sneg in vihar, na jugu južno vreme. Na koroški fronti je mestoma novega snega do 90 cm visoko med bojnimi črtami. Temperatura je padla na —18 stopinj. Do večjih bojnih dejanj ni prišlo nikjer. Odsek Mrzlega vrha je bil pod živahnim ognjem. Neprestano vozijo vojaški vlaki iz Francije v Italijo s številnimi angleškimi četami, angleškim orožjem in municijo. Tudi na železnikah v severni Italiji vada skrajno živahen promet, ki kaže jako dalekosežno premikanje čet na italijanski fronti.

Angleške čete na italijanski fronti. Iz Lyons poročajo: Promet z osebami in blagom na obeh železnikih črtah iz Francije v Italijo je že 8 dni za civilne transporte skoro popolnoma ustavljen.

Italijanske oficirske izgube. Lista italijanskih oficirskih izgub v meseu septembru obsega skupaj 466 imen, med njimi 12 polkovnikov in podpolkovnikov, 22 majorjev, 57 stotnikov, drugi so nadporočniki in poročniki. Vsled italijanske navade, da se pripusti objava smrtnih šele čez čas, predstavljajo ta imena še deloma izgube iz velikih bojev od 19. avgusta do začetka septembra.

Kislo grozde na hribu Sv. Gabrijele. Prešla so pričakovanja, vezana na enajsto soško ofenzivo, ki je obetala siljane uspehe po tolikih neuspehih, in sedaj presojajo razsodnosti sposobni krogi precej pesimistično nadaljnje napovedane Cadornove akcije. V vojaških strokovnih krogih pravijo odkrito, da kislo grozde na hribu Sv. Gabrijele visi še jako visoko. Seveda vojno časopisje, kadar mu kaže, priznava vrlost in hrabrost avstralskih braniteljev, ali samo zato, da bi se toliko bolj blestela slava italijanskih vojakov. Intelligente italijanske mase vedo, da z ogromnimi ofenzivami so bili re doseženi uspehi, ali strašno je pomisliti, kako majhni so ti uspehi v primeri z naporom in žrtvami in kako nič ne dajejo upanja, da bi se dali doseči za Italijo odločilni uspehi; bojevanje ne vodi deželo do zmage, ampak do vojaškega bankrota. Zato pa se notranji položaj potemuje in zbirajo se težki oblaki, ki segajo tja do fronte, napovedujoč grom in tresk v notranjosti, ker granate in bajonete niso izvajale poti v Trst, kamor je hotela italijanska armada z belim kruhom v roki, marveč so prinesli v Italijo krušno karto prav sedaj pred dvanajsto ofenzivo. Narasajoče pomanjkanje živeža zadeva bridko italijansko ljudstvo in vedno glasnejši so zahtevi, da se pripravi vojni stranke upor v njem. Zato pa pristajajo vojne stranke in toliko bolj besne, da bi zavrli nevoljo in misel na kislo grozde na hribu Sv. Gabrijele in zato silijo z vse močjo na novo ofenzivo, ki naj bi zopet prepolnila Italijo z novimi nadami.

Pred burnimi dogodki v italijanskem parlamentu. »Avanti« raznaza, da se obetao v zbornici viharne seje. Zato pa se opaža že sedaj s strani vlade in vojnih pristave gibanja, da bi bile razprave tajne.

Riformati. Nova skupina Italijanskih poslancev v zbornici se imenuje Riformati. Listi trde, da so v njej sami vojni nasprotniki. »Ofenale d'Italia« poroča, da hoče ta skupina iznenaditi parlament takoj v prvi seji s ostrim dnevnim redom. List izreka bojazen, da se pridruži tej skupini 42 oficijelnih socialistov, tako da bi bila močna 97 mož. ki bi dali dosti opravila onim, ki že vedno gore za vojno.

Za vojno peselijo takojšnja ofenziva. Iz rimskih virov se poroča v Zveze, da se je italijanska vlada obrnila v Pariz in London, da bi dobila večje vojno posojilo. Ententa je je stavila za protipogoj takojšnji pričetek dvanajste soške ofenzive. Italijanska vlada pa se obotavla, češ, da italijanska armada še ni zadostno opremljena za nove ofenzivne boje. Rezultat pogajanj te dni še ni bil znan v Rimu.

Zažigalec pristaniških naprav v Genovi. Preko Lugana poročajo, da je vojna sodbila v Rimu izrekla dne 9. oktobra nad več obtoženci sodbo, ki so zažigali pristaniške naprave v Genovi. Kolovodje Gatti, Pegazzano in Lanzetti so bili obsojeni na smrt, ustreljeni bod v hrbet, dva obtožena Numon in Benatti sta obsojena na dosmrtno ječo, obtoženec Provanti na dvajset let prisilnega dela, soobtožene ženske so bile oproščene.

Prebodeli italijanski oficirji. »Agenzia Stefani« poroča, da je po veljstvo 65. italijanske divizije dne 26. avgusta sporočilo, da se sovražnik pri nočnih napadih poslužuje italijanskih uniform: v noči dne 26. avgusta se je priklatila sovražna napadalna stotinja previdno v gozd k levemu drugemu bataljonu 108. polka. Mnogo Avstrijcev je govorilo italijansko in nekateri so imeli italijansko uniformo. Po odbitih avstrijskih napadih je ostalo kakih 10 Avstrijcev v italijanskih črtah, da poiščejo in ubijejo oficirje. Prebodela sta bila en stotnik in en podporočnik. Preoblečeni avstrijski vojaki so bili prijeti in takoj ustreljeni. — Z naše uradne strani se poroča nato, da je avstrijski armadi strogo prepovedano nositi sovražnikovo uniformo v varilne svrhe. Dne 26. avgusta na opisanem frontnem delu ni bilo nikakega spopada in nikakega bojnega dejanja. Torej so morali italijanski vojaki prebosti italijanska oficirja in italijanski vojaki so bili zbog tega ustreljeni.

Vodja pacifistične socialne demokracije interniran. Italijanski poslanec Morgari, eden najbolj znanih pacifističnih socialnih demokratov, je interniran na otoku Sardiniji.

Samo Alzaško - Lotarijska ovira za mir? Italijanski socialni demokratje hočejo takoj ob obnovitvi parlamenta staviti interpelacijo o izjavi državnega tajnika Kühlmanna, da razven Alzaško - Lotarijske ni nikake druge ovire za sklep miru. »Secelco« pravi, da je stvar vredna, da vlada pove svoje stališče napram tej izjavi.

Drobne vesti. »Corriere della sera« poroča, da je zadnji napad italijanskih letalcev na Kotor pripravil in vodil d' Annunzio. — General Achille Papa je padel na soški fronti pri inspekciji, začet v prsi. — Za novega prehranjevalnega šefa je imenovan generalni poročnik Alfieri. — »Agenzia Stefani« poroča, da so Italijani v tednu do 7. oktobra izgubili 2 parnika pod 500 tonami vsak v svojih vodah in dva parnika pod 1500 ton in eno jadernico v tujih vodah.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

12. oktobra. Vzdržlo vse fronte je vladalo slabo vreme. V okolju Colbricono, dolina Travignola, smo s protimino poškodovali sovražnikovo približevalna dela. Artiljerijska akcija je bila pri Zugni (Lagerani) in severno Tolmina precej huda, kjer smo razkropili sovražne kolone in premikajoče se tovrne avtomobile.

Kerenski, general Vrhovskij in admiral Verdevskij so odšli 9. t. m. ob 2. popoldne v glavni stan, kjer se bodo vršila posvetovanja, med drugim tudi s tujimi vojaškimi atašei.

RUSKO URADNO POROČILO.

9. oktobra. Severna fronta. Ogenj pušk in artiljerije, živahniji v smeri na Rigo, v okolici Burtneka, pristav Hinsenberga in špitalov ter v smeri na Dvinsk, severno od Trisvitskega jezera. — Zapadna, jugoslovanenka in romunska fronta. Ogenj pušk.

Razne vojne vesti.

DOGODKI NA MORJU.

Berolin, 12. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Mornariške zračne ladje in skupine pomorskih letal kurlandskih nabrežnih postaj so izvedle zadnje tedne kljub pogosto neugodnemu vremenu celo vrsto napadov na vojaške naprave livlandkega brega in brega zaliva v Rigi. Z veliko previdnostjo so bile večkrat zadete trdnjave Zerebu, kakor tudi bojne pomorske sile sovražnikov kljub močni obrambi z vidnimi uspehi. Tudi obrambne naprave na vzhodni obali morskega zaliva v Rigi so bile uspešno obložene z več tisoči bomb. Učinki napadov, ki nam niso povzročili nikake izgube, so bili v sovražnikovih poročilih priznani. Šef mornar. admiral štaba.

PRELOM S PERUJEM.

Berolin, 10. oktobra. (Kor. urad.) Peruanski poslanik je izročil zunanjemu uradu noto, v kateri sporoča prelom diplomatskih stikov z Nemčijo. Obenem je zaprosil poslanik za svoje akreditivne listine.

LLOYD - GEORGE IN ASQUITH O VOJNI IN MIRU.

Ministrski predsednik Lloyd - George je rekel neki deputaciji: Ne morem si misliti izjave, ki bi bila bolj proračunljiva na podlagjanje to stranske vojne, kakor je izjava nemškega državnega tajnika dr. Kühlmanna, da ne stori Nemčija na noben način glede Alzacije in Lotaringije kako odstopke. Ni dvoma, kaj pomeni ta izjava. Dokler bo vojna še trajala, se bo Angleška borila ob strani Francije, da bodo njeni zatirani sinovi osvobodili tujega jarma. To pomeni, da moramo skrbno izbrati svoje viro pomočke in da ne smemo prevzeti nikakih ne brezpogojno obveznih dolžnosti. Če se tu in tam zahtevajo reforme, je moj odgovor: Zdržite vse svoje sile na zmago. Če bo ta dosežena, se vse drugo uredi.

Lloyd - George je potem govoril v potrebi, napeti vse sile, da bo Angleška preakrbljena z živili. Ne boji se podmorških čolnov, pač pa ga skrbi, da so postale zalogo živili po avetu manjše. Sovražnik, je rekel, nas ne bo izstradal, a

ničnega miru in izdatnega preprečenja prihodnjih vojn ne dosežemo drugače, kakor z uporabo sredstev in potov, po katerih je do njih priti. Povrnitev zasedenih ozemelj Francije, Rusije, Belgije, Srbije in Rumunije in povrnitev Alzacije in Lotaringije in sneska v imperijalističnem smislu. — Državni tajnik Kühmann je rekel, da Nemčija glede Alzacije in Lotaringije nikdar ne odneha. V tem tiči vir vse nesreče, ogroženje ravnotežja in tekmovalnost v oboroženo vojno, iz katerega je nastala vojna. Glede prihodnosti Belgije je Kühmann molčal. Dati Srbiji in njenim jugoslovanskim sosedom ter Rumuniji njih naravne meje, ni ugrešljivo dejanje, nego se s tem le poravnava dolg, čigar plačilo je pravičnost že davno terjala. Opetovano sem rekel, da ni bilo nikdar uničenje ali zdrobljenje Nemčije del naše politike, a vojno vodimo proti pruskemu militarizmu, proti politiki sile, pod katero nimajo slabi nobene moči. — Niti najmanjše nevarnosti ni, da bi nas z lakoto premagali. Delovanje Zedinjenih držav postane vsak mesec večje. Tudi če vpoštevamo začasno otrpnenje Rusije se ne samo moralično, nego tudi materialno premoč na naši strani množi.

Sestanek vladarjev v Sofiji.

Sofija, 11. oktobra. Ob 7.5. je dospel nemški cesar v Sofijo. Čakal ga je bolgarski car z dostojanstvenimi sprejemom. Bil zelo priščen. Nemški cesar je nagovoril tudi ministrskega predsednika Radoslavova.

Napitnici v Sofiji.

Korespondenčni urad poroča iz Sofije 12. t. m., da sta izmenjala nemški cesar in bolgarski car napitnici. Bolgarski car je med drugim izjavil, da bo tudi zvesto bolgarski vojak še dalje vztrajal zvesto na strani svojih zaveznikov in stavljal vse, da se dožene končna zmaga, ki jamči našim narodom svoboden razvitek in toplo željni narodni cilj, združenje vseh Bolgarov. Nemški cesar je v svoji napitnici rekel, da čas preizkušnje še ni prešel, naši sovražniki se ne morejo še odločiti, opustiti svoje zavojne načrte. Skupaj držimo s svojimi zavezniki neomajno, dokler ni z božjo pomočjo potom mira zagotovljena visoka last, za katere obrambo smo šli v boj.

Zastopniki Rusije na pariški konferenci.

Tereščenko je odločil mesto podpredsednika ministrskega sveta, a je obdržal portfelj zunanjega ministrstva, ker se hoče postaviti na čelo specialne misije h konferenci zaveznikov v Parizu. Birževija Vedomosti pravi, da bo šel tja tudi Čretelji kot zastopnik ruske demokracije. Za podpredsednika ministrskega sveta je imenovan minister za trgovino in industrijo Konovalov.

Ruske notranje zadeve.

Amsterdam, 11. oktobra. (Kor. urad.) N. Rotterdam. Cour. poroča po Daily News iz Petrograda 9. t. m.: Stališče petrogradskega delavskega in vojaškega sveta napram novi vladi je odklanjajoče.

Petrograd, 11. oktobra. V Bakuju je izbruhnila splošna stavka delavcev in nastavljenecv petrolejske industrije. V mestu vlada mir.

Petrograd, 11. oktobra. (Kor. urad.) Naučni minister je odredil, da se visoke šole v Petrogradu zatvorijo.

Zasledovanje Nemcev v Ameriki.

Iz obtožbe nemških urednikov »Tageblatt« v Philadelphiji je pričakovati, da bodo obsojeni na najmanj po 5 let ječe. Obtožba pravi, da so označevali Wilsona, Lloyd Georgea in Ribbota kot prave avtokrate, katerim nasproti da je nemški cesar k večjemu teoretični avtokrat. Kot posebno obremenilno se navaja, da so imenovali aretirani uredniki vojno angleški atentat, v kateri je bila ameriška država zapletena, da gre za Anglijo po kostonj in žrjavico.

Grška armada.

Curih, 12. oktobra. Iz Novega Jorka poročajo, da je novi grški poslanik v Zedinjenih državah naznanil vladi, da bo šela grška armada do konca tega leta nad 350.000 mož.

Anglija v tiskah.

Haag, 11. oktobra. (Kor. urad.) Iz Londona poročajo, da ravnatelj živilskih zalog sir Arthur Yatt resno svari prebivalstvo, da naj čim bolj štedi z živil. Panika ni upravičena, pač pa je potrebna največja skromnost. Zavezniki Anglije so pridelaali manj, kakor polovico pšenice, ki so jo pridelali prvo leto vojne. Daily Telegraph z naraščajočo skrbjo razmotriva položaj plovstva. Koncem leta bo od 1500 ladij nad 1600 ton, ki jih je imela Anglija ob izbruhu vojne potopljenih kakih 700, k temu pa pride še 300 manjših ladij. Kljub temu se ni bati lakote, ker bodo pomagale Zedinjene države, pač pa bo moralo prebivalstvo skromno živeti.

Politične vesti.

— Almanach Češke Akademije. Češka Akademija izdaja kakor Jugoslovanska, letno svoj letopis »Almanach«, kjer se priobčujejo med drugim nekrologi umrlih članov. Almanah za 1915. in 1916. pa je cenzura zadržala in sicer za to, ker so v njih nekrologi akademika Konstantina Konstantinoviča Romanova, ruskega velikega kneza učnega Srba Stojana Novakovića in angleškega kemičarja Sira W. Ramsaye. Šele sedaj se je dovolilo almanaha razpošiljati.

— Nemške šole na Folgariji. V starih vaseh velike občine Folgarije na južnem Tirolskem, dobro znane iz lanskih bojev, odprli poveljstvo planiškega zbora 15. t. m. nemške šole in nastavi v njih učitelje po poklicu, ki sedaj služijo pri vojakih. V eni vasi je bila šola že lanske leto. Sedaj sta še dve vasi brez nemških šol.

— Razmere v Bosni in Hercegovini. Ministrski predsednik je sedaj pisмено odgovoril na svojočasno interpelacijo poslanca Korošca in tovarišev glede neustavnih razmer v Bosni in Hercegovini. Ministrski predsednik pravi, da je bil razpust sabora iz političnih ozirnih potrebn. Sabor je bil v ostalem nepopolen, ker je ena tretjina srbskih poslancev izgubila mandate vsled bega v inozemstvo ali pa vsled veleizdaje. Vlada pa da se ni odrekla sodelovanju prebivalstva pri uravi dežele: sestavila

je posebno posvetovalno komisijo ter je ohranila tudi institucijo okraj svetov. Interniranje tisočev bosanskih Srbov v trdnjavi Arad da je bilo iz vojaških ozirnih potrebno, ker so srbske in črnogorske čete zlorabljale srbske prebivalce kot vohune in vodnike. Civilne oblasti so se omejile na to, da so internirale državne nevarne velesrbske agente in osebe, ki so se nahajale pod vplivom velesrbske propagande. Ti ljudje so bili potem v znanih veleizdajniških procesih v Banjaluki, Sarajevu in Bihaču tudi po pravici obsojeni. V ostalem so se civilne in vojaške oblasti skupno trudile popraviti morebitne z interniranjem storjene krivice potom revizije seznamov. O pritožbah proti deželnim uradnikom se vrši preiskava, ki še ni končana. Tudi skupni finančni minister želi, da bi se v Bosni zopet vzpostavile ustavne razmere. To pa je težko, ker je večji del dežele vojno ozemlje, ker je večina volilcev na fronti in ker oblasti nimajo časa. Nove volitve se torej ne dajo kar tako uvesti.

— Notranji položaj na Nemškem. Parlamentarni položaj na Nemškem še ni pojasnjen. Sodi se, da je po dogodkih v torkovi seji nemogoče, da bi ostal državni kancelar na svojem mestu. Večina je mnenja, da bi se dal politični položaj rešiti z odstopom ministra za morarico grofa Capelleja. Zatrjuje se tudi, da je nadalnje skupno delo s kancelarjem imenovanom dr. Helfferichom nemogoče. Opaža se, da državno pravdnitvo še ni zahtevalo dovoljenja za sodno postopanje proti poslanecem Dittmannu, Haaseju in Voghterju, ki so bili v državnem zboru obdolženi, da so delali v morarici revolucionarno propagando. Trdi se, da se je kancelar izrekel glede obdolžitve admirala Capelleja, da niso bile popolnoma utemeljene. Posledica take izjave bi mogel biti le odstop admirala Capelleja. Za morebitnega naslednika kancelarja se smatra general Gröner.

— Posvetovanja entente o mirovni vprašanji. Nova ruska vlada je razglasila izjavo, v kateri pravi, da bodo imeli zastopniki entente v kratkem sestanek, da bi se porazumeli o mirovnem vprašanju. V novi koalicijski vladi sede pa tudi zastopniki stranke kadetov in o teh je znano, da odklanjajo mir brez aneksij in odškodnin. To se pozna tudi v omenjeni izjavi, katera pravi, da se sestanejo zastopniki v namenu, da se posvetujejo in zedinijo z zavezniki glede načrta o miru. To pač pomeni toliko, da hoče tudi Rusija nadaljevati vojno, kajti na to ni mislila, da bi se Angleška, Francija in Italija izrekle za mir brez aneksij. Sicer pa izjavlja tudi nova ruska vlada, da sklene samo splošen mir.

Vesti iz primorskih dežel.

Seja »Posredovalnice za goriške begunce«. V seji, ki se je vršila povodom smrti predsednika dr. Jan. Ev. Kreka v prostorih »Posredovalnice za goriške begunce« dne 11. oktobra, je bil izvoljen za predsednika prejšnji podpredsednik pri. Ivan Berbuč, za podpredsednika pa dr. Alojzij Fogar. V odbor je bil sprejet Evgen Legat, ravnatelj »Zadruga Zvezbe«.

Maša - zadušnica po dr. Kreku. »Posredovalnica za goriške begunce« v Ljubljani vabi vse begunce in drugo občinstvo v stolno cerkev k maši - zadušnici po pokojnem predsedniku dr. Jan. Ev. Kreku, ki bo v torek, dne 16. oktobra ob 8. zjutraj.

Begunske podpore se v marsikakem političnem okraju na Kranjskem še ne izplačujejo. Stvar napravi precej dela, pravijo pa, da so uradniki preobloženi in drugih pomožnih moči ni. Za ljubljansko okolico so nekateri begunci pomagali pri tem delu, tako menda tudi drugodi, da pridejo ljudje poprej do denarja. Begunci v Ljubljani dobivajo te dni izplačilo podpore za julij, avgust in september. Nobene podpore ne dobe v dvoci in samci, ako imajo borih 6 K dohodkov na dan, katere si težko prisluzijo in s katerimi težko živijo, dočim uživajo podporo ljudje, ki morejo živeti brez skrbi do svoje smrti. Begunska podpora bi pravzaprav pritakala vsem, ne pa, da so izločeni tisti, ki vsled sedanjih razmer mogoče še več trpe kakor poročenci.

Padel je junaške smrti rezervni pomorski praporščak Josip Juričević. Za hrabro obnašanje pred sovražnikom je bil večkrat odlikovan.

Smrt med begunci. V ljubljanski deželni bolnišnici je umrl Josip Vogrič iz Steverjana v Brdih, trgovec s sadjem, star 45 let.

Poročil se je v Ajdovščini gosp. Ivan Forčičin, voj. sodni praktikant, z gđ. Doro Posego iz Gorice. Vse najboljše!

Naši vojni mornarji za hrvatsko šolo v Pulju. Ob priliki otvoritve hrvatske šole v Pulju je nabral »Hrvatski List« za šolo okoli 6000 kron. Mornarji naše krvi na vojnih ladjah »Radecki«, »Princ Evgen«, »Stefanija«, »Nadvojvoda Friderik«, »Habsburg«, »Babenberga«, »V. Pluto« so nabrali med seboj 2182 K 10 vin.

Prehrana Dalmacije. Začetkom oktobra je poslala vlada v Dalmacijo 350 vagonov hrane, sledi še 400 vagonov. Krompir pride iz Galicije. Marmelade dobe te dni 15 vagonov.

Kdo vé kaj? Svojo mater išče Josip Žnidarčič, četovodja pri neki stavb. stot. (Naslov je v našem uredništvu na razpolo.) Mati se imenuje Lucija Žni-

derčič iz Kostanjevice št. 32 pri Kanalu. Že dve leti nima sin nikakega glasu o materi. Kdor bi kaj vedel, naj sporoči našemu uredništvu.

Kdo vé kaj? Mavrič Anton, topničar pri c. kr. trdnjaskem topničarskem polku št. 4, 1. poljska kompanija, vojna pošta Pulj, išče Antona in Marijo Mervic, doma iz Dol. Vrtojbe št. 10. Kdor bi kaj vedel o njih, naj blagovoli poročati na zgoraj naznanjeni naslov. — G. Josip Kohar, Trst, ulica Belpoggio št. 5, išče Mihaela Mavriča, ki je služil pri črnovojniškem polku št. 27, 5. stotnija. Pogreša se od 9. avgusta 1917. Doma je bil iz Kromberga št. 182. Njegovi starši se nahajajo že od začetka vojne v Italiji v Capriati di Orba, provinca di Alessandria, Comitato di Novi Ligure, Piemonte.

Dnevne vesti.

— Povišanje v cesarski hiši. Cesar je povišal nadvojvodo Karla Albrehta za uspešni nastop pred sovražnikom izven reda za polkovnika.

— Vojaška odlikovanja. Najvišje pohvalno priznanje ob istočasni podelitvi mečev je dobil za hrabro obnašanje pred sovražnikom major 93. polka Rudolf Caučig p. l. Krasnido. S srebrnim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje so odlikovali: črnovojniški narednik Fran Ogrizek pri uredni polku št. 58, Fran Kopic, rač. narednik pri vojnovojniški delavski stotniji 395, Fran Ferleč, orožni mojster pri lov. bat. št. 15, stražna mojstra Fran Drobnač v Selcih in Martin Ojstršek v Nikid. Drugič je odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda desetnik Konrad Škof 47. p., rezervni topničar Tomo Jančič havb. p. št. 28.

— Odlikovanja. Red železne krone 3. razreda za vojno dekoracijo in z meči je dobil stotnik Ivan Rojnik 2. p. gorskih strelcev. Vojaški zaslužni križec 3. razreda za vojno dekoracijo in z meči so dobili nadporočnik Jurij Cehman, poročnik Franc Bonžek, Ferdinand Kvas in Jurij Bizjak, vsi 27. črn. pp. Signum laudis sta dobila Rudolf Svatoš, 3. str. p., in Ladislav Mlakar, 2. gor. strel. p.

— Padel je junaške smrti na jugozapadni fronti poročnik Ozvald Žizkovsky, računski uradnik tukajšnjega finančnega ravnateljstva.

— Padel je na romunski fronti Alojzij Jensekovič, bivši pekarski pomočnik pri g. Šrayju. Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otroke. Naj v miru počiva v tuji zemlji!

— Iz laškega vjetništva se je oglašil g. Miloš Roš, učitelj v Hrastniku. Zajet je bil pri zadnji ofenzivi ter se nahaja v Cusale Alta Mura.

— Iz Romunske se nam je oglasilo več rojakov, ki izrekajo trdno upanje, da morajo letes preživeti zadnjo zimo v tujini. Podpisali so se: Kobe Peter, Taučar Ivan, Silič Fran, Viak Ivan, Sušek Josip, Petelin Valentin, Ferderbar Juri, desetnik Jaklič Fran, poddesetnik Pogacar Fran in Babič Andrej.

— Na delo za »Slovensko Matico«. Zavedajoč se neprecenljive važnosti kulturnih zavodov za ljudstvo, pošiljamo mal prispevke za že v svojem obstoju ogroženo »Matico Slovensko«. Iskreno želimo, da bi naši kulturni zavodi preživeli, da skrajno težki čas in da bi izšli pomlajeni iz vseh preizkušenj sedanje dobe ter mogli nadaljevati tam, kjer so vsled vojne morali končati svoje osnove. Torej na delo. — Oddelek gorskih strelcev št. 2 pošilja z združenimi močmi svotico 14 K 20 v.

— Oseba vest. Deželni glavar dr. Ivan Susteršič se je odpeljal na Dunaj.

— Pisarna Jugoslovanskega kluba. Jugoslovanski klub je sklenil, da organizuje klubovo pisarno. Potreboval bo tajnika in tipkarka, ki je večje tisti slovenski in hrvaški stenografiji. Ponudbe je nasloviti na: Jugoslovanski klub, Dunaj, I. Parlament.

— Za državne železničarje. Proračunski odsek je sprejel predlog, da se naj porabi 100 milijonov za zboljšanje dohodkov državnih železničarjev.

— Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v soboto dne 29. septembra t. l., smo prejeli nastopno poročilo: Predsednik proglasi sklepčnost in odpravi sejo. Zapisnikar oglašuje bistvene kurencije, ki se vzemo na znanje. Zapisnik zadnje izredne seje z dne 24. avgusta 1917 odobri se brez ugovora. Za razpisano službo stalnega učitelja na II. mestni deški šoli se predloži terno-predlog. Napram nameravanemu stabiliziranju ljubljanskih dnevniških zavetišč se zavzame stališče, o čemur je poročati c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Prošnje za dovolitev daljših dopustov se predlože priporočilno c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Poročilo o končani uredbi pouka na javnih mestnih ljudskih šolah ob pričetku tekočega šolskega leta 1917/18 se vzame na znanje. Sklene se c. kr. deželnemu šolskemu svetu priporočati, da se vse učiteljice, ki so doslej samostojno in brezplačno poučevale, za svoje delo honorirajo. — Poročilo o nadzorovanju mestne trirazrednice na Karolinski zemlji v šol. letu 1916/17 se vzame na znanje in se ima c. kr. deželnemu šolskemu svetu predložiti v kon-

no odobrenje. Stalni učitelj Josipini Kalinovi se pripozna šestletnica od 1. avgusta 1917. O napredovanju tukajšnjega učiteljstva na višje plačilne stopnje s 1. januarjem 1918 se c. kr. deželnemu šolskemu svetu predlože nasveti. — Odobri se nekaj internih nasvetov in pojasne se nekatera stavljenja vprašanja, nakar predsednik zaključuje sejo.

— Poraba elektrike in plina v Ljubljani. Velik del občinstva, zlasti nekateri trgovci in obrtniki smatrajo še vedno magistratne predpise za prazne grožnje ter uporabljajo luč in motorje brezvestno in v prepovedanem času. Take ljudi se zadnjikrat opozarja, da se odredbe niso izdale za šalo, temveč bodo sledile brezobzirne kazni. Časi so resni — kdor ne uboga, ostal bo brez luči in brez motorjske sile. Poraba premoga že sedaj presega dobavo. Ker je bilo prepovedano, nabavljati tekom poletja večje zaloge premoga, ni izključeno, da bo zmanjkalo mestnim podjetjem v doglednem času premoga, če ne bo vsak posameznik strogo vpošteval izdanih odredb.

— Javna ljudska knjižnica Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj (Pred igriščem št. 1, nasproti Marčanu na Rimski cesti) posluje od ponedeljka, t. j. 15. t. m., počenši ob delavnikih od pol 5. do 7. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od pol 10. do 12. dopoldne.

— Sukanec za čipkarice ima Zavod za pospeševanje obrti že pripravljen za razpošiljanje. Treba je pa počakati, da bo zopet odprti poštni promet. Priplaške, katerim sukanca ne bo mogoče dati, bodo dobile odklonilno obvestilo, druge naj pa iz navedenega vzroka počakajo. Za čas vojske ne bo nobenega sukanca za čipkanje več dobili, ker se ves material rabi za vojaške namene.

— Kožice. Zaznalo se je, da lastniki ovčjih, janjših in kozjih kožic ne vpoštevajo dovolj tozadevne ministrske naredbe z dne 17. septembra 1916 št. 28.267. Vse te kožice so pod zaporo in se tudi mrtva žival ne sme striči, marveč oddajati neostrižene kožice na odločena mesta. Tozadevni prestopki se bodo strogo kaznovali.

— Deželna zadruga brivcev v Ljubljani poroča, da se bodo brivnice z ozirom na vtesnitev razsvetljave počenši z 15. oktobra zapirale zvečer ob 7. uri. V soboto in pred praznikom pa zadnji čas ob 8. uri. Opoldanski odmor traja vsak dan eno uro, to je od pol 1. do pol 2. Gospode naročnike se prosi, da si striženje las preskrbe pri dnevni svetlobi.

— Saharina bo zmanjkala. »Bohemia« poroča, da je državna tovarna sladkornih snovi ustavila nadalje oddajanje saharina. Glavni vzrok je pomanjkanje surovin. Kdaj prično zopet oddajati saharina, ni nič znano.

— Slovenske narodne pesmi za citre in petje. Priredil in izdal Iv. Kiferle v Ljubljani. Izšel je III. zvezek v II. izdaji. Sedaj je na razpolago vseh osmero zvezkov. — Več v insertu.

— Begunec brez strehe. V kavarni Pogačnikovi na Starem trgu je našel ponoči policijski stražnik nekega moža, ki se mu je predstavil kot Ivan Moravec, begunec iz Cepovana in mu zatrnil, da ni imel nikakega namena, v kavarni kaj ukraštati, marveč noč je mrazil, dež lije, zato je vrl v kavarno, da bo na suhem in toplem. Stražnik je bil pozoren na Moravca, ko je razbito steklo, vredno kakih 200 K, zdrknilo na tla. Moravec je bil izročen deželni sodniji.

Smrtina nesreča. Te dni se je peljala kočarica Jera Zupan iz Studenčic iz Lesc v Podhom. Na vozu sta bila še neko 12letno dekle in leta 1871. v Kalu, okraj Tolmin rojen in v Bovec pristojni begunec Andrej Ausenik. Konj se je plašil pred avtomobilom, zaradi česar je Ausenik izstopil ter ga držal za udo, vendar se mu je konj iztrgal in je šel voz preko Ausenika ter ga tako težko poškodoval, da je čez nekaj ur v bolnišnici umrl.

Tatvine. Mariji Klinarjevi v Rovtahu je bila ukradena 6 mes. stara telica. — Jakobu Čeladnu v Vel. Ubelskem je izginila iz hleva ena ovca. — Luki Lamplu v Podmolniku pri Dobrunjah so ukradli neznan tatarovski pusk, ga zaklali v hlevu in vlekli potem v gozd pri Česnjicah, kjer so pustili čreva.

V spanju je bil okraden mešetar Fran Poljšak v Gočah. Ko se je zbudil, e opazil, da mu manjka okoli 1600 K. Spal je na nekem vrtnu.

Požar. V Kranjski gori je 8. t. m. izbruhnil požar v gospodarskem poslopu Ivane Budinkove ter segel tudi na poslopje Alojzije Jakljeve. Škoda je pri prvi posestnici 7000 K, pri drugi 14.000 K.

Umrli je na Bučji posestnik, gostilničar in mesar Jožef Selak. N. v. m. p.

Dobro izvežbana, perfektna stenografinja in strojeopiska se išče. Predstavi se naj v ponedeljek popoldne ob 3. uri v uredništvu »Slov. Naroda«.

Aprovizacija.

— Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka dne 12. oktobra 1917. Ljubljani preti nevarnost, da bo zmanjkalo moke za k. r. h. Velike množine žita, ki je bilo namenjeno za Kranjsko,

ni došlo sem in so žito odpostati drugam. C. kr. deželna vlada je odredila nujno rekvizicijo žita po deželi, vendar ni pričakovati zadostnega uspeha, ker je pridelek dežele letos malenkosten. Če ne bo nujne od pomoči, je zaloga mestne aprovizacije v 14. dneh izčrpana in ostane mesto brez kruha. Aprovizacijski odsek prosi gospoda župana, da telegrafično urgira pri žitni centrali na Dunaju, da takoj izposluje dobavo moke. Tudi podružnica žitne centrale v Ljubljani je obljubila vse ukreniti, da dobi mesto moko. Aprovizacijski odsek sklene ustanoviti meščanske kuhinje. Za enkrat se določi dvoje restavracij, ki bode ta kuhali pod kontrolo mestne aprovizacije in dobivali tudi od nje živila, kolikor bodo dopuščale razpoložljive zaloge. Dostop v kuhinje bodo imeli samo v Ljubljani stalno stanujoči. Vsakdo bo moral aprovizaciji oddati vse karte za živila. Natlačni načrt meščanskih kuhinj se še

pravočasno objavi v časopisu. Aprovizacijski odsek je prevzel nalogo, da bo razdeljeval v smislu ministerijalnih določb revnim slojem ono o b l e k o, o z i r o m a b l a g o, ki se bo razdeljevalo v Ljubljani po nižjih cenah ali zastoni. Obлека se razdeljuje na posebne izkaznice, ki bodo v kratkem izšle. Toda ne samo obleka in blago, ki se bo razdeljevalo zastoni, je navezano na izkaznice, temveč bo moral vsakdo, ki si hoče nabaviti obleko ali perilo, v trgovini predložiti izkaznico, katero bo dobil pri mestnem magistratu, ko bo dokazal svojo potrebnost. Mestni magistrat je zasegel 10 vreč moke iz Hechtbergerjevega mlina v Domžalah, ki se je hotela vtihotipati neki privatni stranki. Preiskava se o predmetni zadevi še vrši. Več oseb je mestni magistrat kaznoval, ker so se posluževale večjega števila kart, kakor jim pa gre. Tudi nekaj gospodarjev je bilo občutno kaznovanih, ker so se branili, vpisati stranke v hišne pole.

— Oddaja zelja. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala v ponedeljek dne 15. oktobra iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa zelje na rumene C izkaznice s št. 1200 do 1800. Določen je tale red: od 8 do 9. št. 1201 do 1400, od 9. do 10. št. 1401 do 1600, od 10. do 11. št. 1601 do 1800. Vsaka oseba dobi 1 kg zelja. Kilogram stane 80 v.

— Meso za uradniške skupine. Uradniške skupine prejmejo meso v ponedeljek dne 15. oktobra popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Prva uradniška skupina pride na vrsto od 2. do 3., druga skupina od 3. do pol 4., tretja skupina od pol 4. do 4. in četrta skupina od 4. dalje. Ena oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe 3/4 kg, 5 do 6 oseb 1 kg, 7 do 8 oseb 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram stane 4 krone.

— Sadje za II., III. in IV. uradniško skupino. Mestna aprovizacija bo delila v ponedeljek dne 15. oktobra popoldne v šoli na Ledinu sadje II., III. in IV. uradniški skupini. Od 2. do pol 3. ga prejme II. uradniška skupina, od pol 3. do pol 4. III. skupina, od pol 4. dalje IV. skupina. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 40 vinarjev.

— Sladkor. Komisija za vojno gospodarstvo na Dunaju se je 10. t. m. bavila s centralo za sladkor. Govorilo se je mnogo o tem, da je poraba sladkorja med vojno silno poskočila. Tako? Prebivalstvo trpi na sladkorju največje pomanjkanje. Ob sebi se razume, da ne dobi niti tega, kar je nujno potrebno. Kam pa gre ves sladkor? Poslanec Kadlčak je izjavil, da se bodo on in tovariši z vno zavzeli za to, naj se zopet dovolj svobodna trgovina s sladkorjem. Vladni zastopnik je priznal, da gre mnogo sladkorja v inozemstvo, a ne iz valutnih, nego iz kompenzacijskih ozirnih. Vodja sladkorne centrale je pa napovedal, da se bo v letih 1917 in 1918 kvota sladkorja še zmanjšala, cena pa znatno podražila!

Razne stvari.

— Tuji v Novem Yorku. Političja v Novem Yorku lovi Nemce, Avstrijce, Ogrce in tudi Bolgare. Interniranih je že kakih 16.000 oseb. Novyorskij pristan je proglasen za prepovedano ozemlje.

— Bivši ruski car. »Utro Rossija« piše iz Tobolska, da se je bivši ruski car obrnil do angleškega kralja s prošnjo, naj posreduje angleška vlada v Petrogradu, da dobi bivša carska družina dovoljenje, se preseliti na Angleško ali vsaj čez zimo na Krim.

— Eksplozija v angleški municijski tovarni. V liverpolski municijski tovarni, kjer je zaposlenih 6000 delavcev, je eksplozirala letalska bomba pri polnjenju. Vseled požara je zletela ena tretina tovarne v zrak; 700 oseb je deloma ubitih, deloma težko ranjenih.

— Za češko šlesko si je veliko zaslug pridobil s svojo nacionalno - liriko pesnik, ki se krije pod psevdonimom Peter Bezruč. Njegov psevdonim se čuva tako trdno, da je pesnikovo pravo ime širši javnosti povsem neznan. Letos obhaja pesnik svojo 50letnico.

— Lakota v nemški vzhodni Afriki. Pater Smoor družbe »Belth menihov« opisuje v »De Tijd« strahoto lakote v nemški vzhodni Afriki. V Njundu leže trupla vsevpred po cestah in potih. Nikdo jih ne pokopava, ker nikdo nima moči, da bi izkopal grob za nje. Cele vasi so izumrle. Ljudje, sama kost in koža, se pomikajo brez cilja naprej, dokler se jim ne zmrača vid in padajo na tla. Črnokožci prenašajo to smrt mirno, belokožci pa stočejo in trpijo grozno.

Zahvala.

Za ljubeznive dokaze iskrenega sočutja, izkazanega nam za časa bolezni in ob smrti našega nepozabnega očeta, izrekamo vsem prijateljem in znancem, gospodom uradnikom in vsem drugim dobrim osebam, ki so blagopokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, našo najprirodnejšo zahvalo.

Žalujoča rodbina:

Zenkovich.

:: Pianino ::

se prodaja v Krakovski ulici 19.
Knjigovodja - bilancist
zanesljiva in samostojna moč, ki razpolaga z več ur na dan, išče posla. 3480
Ponudbe pod „Bilancist/3480“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Kot hišina

išče službe za takoj, mlajše, pridno, snažno dekle. — Ponudbe pod „Pridno dekle/3749“ na upravnishvo »Slov. Naroda«.

Kuharica in dekla

iz dežele se takoj sprejme k boljši hiši blizu Ljubljane. Plača po dogovoru. 3452
Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda«.

Zgornja dela

prevzame v mezno delo prvo-vrstna tov. golenje Julius Kraus, Velvary, Češko.

Gospodična

absolventinja trg. tečaja, zmožna slovenske in nemške stenografije išče primernega mesta. 3473
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Zajamčen uspeh.

Tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 1596
dr. A. Rixa kreme za prsi, ki jo valed čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Polzguna pušica K 4—, velika pušica, zadostna za uspeh K 9—. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lankiergasse 62.
Zaloga v Ljubljani: drog. Kanc in „Adrija“, Zaloga v Mariboru: lekar. Schützengasse, Mar. pom. in parf. Hofman, V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

„KINO CENTRAL“ v dežel. gledališču.

Danes v soboto 13., nedelja 14. in ponedeljek 15. oktobra:
Najlepsi in največji film sezone!

ZAPRAVLJIVEC.

(Izdelek dunajske industrije umetniških filmov.)

Velika komedija s sijajno opremo z orkestrom po Ferdinandu Raimundu v 7. dejanjih s sodelovanjem celotnega baleta dunajske dvorne opere. — Vprizorila Lujiza Kolm in J. Fleck. — V tem čarobnem filmu sodelujejo: Willem Klitoch, član dunajskega ljudskega gledališča Marija Marchal, prva mimičarka c. kr. dvorne opere, Liljana Heid, član dunajske industrije umetniških filmov in vrsta najznamenitejših dunaj. igralcev. V soloplesih: Gospodična Strohlendorf in gospod Raimund soloplesalca c. kr. dvor. opere

Bujna uprizoritev! Velikanska oprema!

K prvim popoldanskim predstavam sme tudi mladina.

POZOR! Predstava traja dve uri. POZOR.

Predstave se vrše danes v soboto, ponedeljek ob 1/2 5., 1/2 7. in 1/2 9. uri zvečer, v nedeljo ob 1/2 11. dop., ob 1/2 3., 1/2 5., 1/2 7. in 1/2 9. zvečer.

Veliki koncert gledališkega orkestra pri vsaki predstavi.

Radi pridobitve tega najdražjega v tej sezoni izišlega filma za te predstave zvišanje cene vstopnicam za lože, rezerv. sedeže, 1. vrsta balkon po 30 vin., na ostalih prostorih po 20 vin.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

Drežakal knji za
voznje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti

Svarilo.

Ker se v zadnjem času širijo nesrešne vesti o meni, z vidnim namenom v družini zasesti razdor, svarim vsakoga pred nesprevidnim govorjenjem in bom proti vsakemu sodnijsko postopal.

Franz Pavliš,
sprevodnik drž. žel.

Restavracija

dobre ideje, blizu kolodvora v večjem mestu na Kranjskem, se odda v najem ali v zakup. — Pisane ponudbe pod „Restavracija 1917/3500“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 2500

Usnjarski pomočnik

se takoj sprejme proti dobremu plačilu in hrani. — Ravno tam se sprejme tudi učence, proti hranji Avg. Terpinč v Kamniku

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše

žimo.

M. Pakič

v Ljubljani.

Rezanjem naročilom se pošilja s poročilom.

K 1-20 K 1-20

Sablona s 10 monogrami, primerna za namizno igranje, servise, žepne robove in vseh vrst perila se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana, Zilovska ulica šte. 5.

Jos. Rojina modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in

uradniške

uniforme:

po meri

v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

delnikov in solomnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Gostilno na račun

sprejemom takej. 3417

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Hiša ali vila z vrtom

se kupi, cena 30 do 50 tisoč kron. 3416
Ponudbe pod „Št. 999/3416“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Zahtevajte gratis in franko cenik

o božičnih, novoletnih in dunajskih umetniških razglednicah, po en gros cenah za preprodajalce. Kot poskusni sortiment pošljemo 300 božičnih, novoletnih, ljubavnih, godovnih, cvetličnih in umetniških kart v barvotisku, v blešku in zlatem blešku, sortirane za 18 K. Pošilja se po povzetju. Toverna luksemburška ADLER, Zetsel & Co., Dunaj II., Praterstrasse 66./10.

Prodaja se

hiša z dvoriščem in vrtom

na Voloskem pri Opatici zelo pripravna za trgovino. — V hiši se nahaja že 30 let gostilna, katere vsled ugodne lege jako dobro uspeva. Plačilni pogoji ugodni. Natančne informacije daje odvetniška pisarna dr. Janežič & dr. Poščić na Voloskem.

ČEVLJI

Glorija usnjeni čevlji iz črne ali rjave teletine, s konjskimi, boks ali Chevreux gornjimi deli s črnimi lesenimi podplat. — Derby-čevlji na trakove in lepi in trdni izvedbi
Cene na drobno:
št. 27—35 za otroke K 23-75,
št. 36—40 za ženske K 31-40,
št. 31—46 za moške K 35-80.
Material, delo in cene po postavni predpis. Pri naročilu naj se naznani velikostno številko ali dolžino stopala. — Pošilja se po povzetju. 3402

Glorija zaloga čevljev

JAK. KÖNIG, Dunaj III.,
Blutengasse 9

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, I. nadstropje, levo. 2556

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb v udobnost cen, občinstva zopet v središču mesta.

Priporočila in nameštila le boljše službe iskajoče vsake vrste

privatno irgovako in gostilniško osebje izbira različnih služeb, stasli za ženske vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vsanjlh vprašanjih se prosil za odgovor znakma.

Pozor!

Naročila na pristna dolenjska vina sprejema stara in strogo zanesljiva trdnja Josip Rudman, trgovec in posestnik v Krški vasi pri Brežicah.

Uradnik išče za 1. ali 15. november prijazno, mehlovano, solmno

sobo s hrano in postrežbo

Pripravljen je eventualno tudi prispevati z živili in kurjavo. Ponudbe pod „Št. 999/3404“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Večje število zidarjev

z dobrim zaslužkom, poleg stanovanja in prehrane sprejme tovarna strojlinih snovi Kurka & Wildi v Polzeli pri Celju. 3466

Proda se dobroohranjena črnopleskana

dvovpredna kočija

brez svetilk in zavore po primerni ceni.

Vprašati je pri Geisselreiter, Laški trg, Spodnje Štajersko.

Vajenec

iz boljše hiše, se išče za trgovino mešano stroko N. Friedrich v Središču Štajersko. 3427

Plačilna natakaraica

zamore takoj nastopiti službo v dobro ideoi restavraciji. Sprejme se samo pošteno spretno, energično moč, lepega vedenja. — Istotam se sprejme dobro in pošteno dekle, da si ravno ni tako več mlada, znati mora dobro šivati. Plačilo po dogovoru. Kje, pove upravnishvo »Slov. Naroda«. 3444

Gospodična

prvovrstna kancelijska moč, nemščine popolnoma zmožna v govoru in pisavi, se išče za neki prekrbovalni zavod na Kranjskem (na deželi). Ponudbe pod „Merkur/3498“ na upravnishvo »Slovensk. Narod«.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino trdnja „Ljubljanska industrija probkovich zamaškov JELACIN & Ko, Ljubljana. 2278

Prodaj takoj

popolnoma nov, eleganten, dvovpredni voz, ter 7 dobroohranjenih sodov á 500—600 l, od najfinjšega jedil. olja. Vprašanja na trdnko Vinke Vabič, žalec pri Celju, Sp. Štaj.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe se nega najbolj prijetni, kral in najboljše izkovevli. Napredaj samo pri

JULIJAN STOR, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.
Glasbeni čevlji za turiste, hipotenti čevlji za otroke in ljudi - trdnja - trdnja.

Nov kažipot za bolnike!

Sestavljen sem spis, ki v njem tisočim trpečim kažem edino možno pot do ozdravljenja. Ta kažipot ne stane vinarja in ga pošljem vsakomur, kdor se čuti bolnega, slabega in obupanega, zastoj. Moj spis je rezultat 50 letnega študija in preiščanja, vsebuje celo množico praktičnih izkušenj in dokazov od odličnih mož znanosti.

Kdor se hoče rešiti
bo sledil mojem pouku, ki je že tisočim pomagal. Naj je nastala bolezen vsled skrbi, tuge, prenapora, ali vsled

lahkomiselnosti in nezmernosti,
vsem trpečim, dela nevoljnim in neenergičnim pokažem znatveno in naravno pot k ozdravljenju živčnih bolezni, nespanca, delamrznosti, telane in duševne oslabelosti, trganja v dihi, glavobola, ovir prebave in želodčnih težko ter mnogo drugih bolečin.

Pišite še danes dopisnico in zahtevajte gratis in franko

moj kažipot!

Dopisnico naslovite:

E. Pasternack, Berlin, N. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 456.

Modistka
Pavla Novak,
 Križevniška ulica št. 9./I. nad.
 se priporoča cenjenim damam
 za vsa v njeno stroko spadajoča
 dela. Sprejema tudi stare klobuke v
 prebarvanje in prekrivanje.
 Cene nizke. — Postrežba točna.

Naslov za pisma: **Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7** — **Zahtevajte slovenski cenik!** — Naslov za pisma: **Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7**

Priporočamo edino najboljše šivalne stroje tvrdke:
JOS. PETELINC, LJUBLJANA,
 poleg frančiškanskega mostu, levo, 3. hiša ob vodi.

Največja in edina zaloga šivalnih strojev, vseh sistemov v poljubnih opremljenih za obrt in rodbino
 V zalogi igle, olje, ter deli za razne stroje.
 Dostavitev strojev takoj! Pouk v vezenju brezplačen!

10 letna garancija!

Josip Jug
 pleskarski in likarski mojster
 Ljubljana, Rimska c. 16.
 se priporoča cenjenemu občinstvu za
 vsa v to stroko spadajoča dela. Jamčim
 da delam samo s pristnim firnežem.
 Solidna in točna postrežba.

Dolniški kapital K 60.200.000.—
 Rezerve „ 17.000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1916:
 K 143.241.140.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje donarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent v vsakodnevni vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon števil. 41

CUNJE

sukneno odrezko, stare in nove, kakor vse druge vrste pavlatine in volnene cunje, žakljevino, odeje, vrvi i. t. d. v vsaki množini kupuje po najvišji ceni.

E. KOTZBEK v Kranju.

Kdo posodi uradniku

9. čin. r. K 16000 po 5%.

S to svoto si misli kupiti posestvo in bi se znesek vknjižil na posestvo in razun tega bi se svota prednamovala na plačo na prvem mestu. Na zahtevo bi se pošiljali mesečni obroki upniku naravnost od ravateljstva. Ponudbe pod „Uradnik 16/3397“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda.“ 3397

Manufaktura
Julij Singer
 Dunaj I, Wiesingerstr. 8 F.
 Ceniki z zdravniškim poukom gratis in fr. Zaprti, 30 vinarjev v znamkah. 134

ŠKATLJE

za razpošiljanje jajc in sadja!

Škatle za poštno in vojnopoštne pošiljke v vseh velikostih priporoča

Kartonažna tovarna F. Bonač sin
 Ljubljana. 3065

Karel Linhart

urur

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.

Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na nihalo s polnim bitjem, stenskih in kuhinjskih ur, budilk.

Nikljesto vojne ure, ure v zapustnicah z radijem kazalnikom ali brez njega, zaloga srebrnih in nikljestih ur „Omega“ po najnižjih cenah. 131

Popravila se izvršujejo najbolje.

Subra
 z elastičnim gibljivim lesenim podplatom.
 Ceniki na zahtevo!

Edina prodaja: 1732
 a. Braunstein, Dunaj I, Grichengasse 7.

Pridna in poštana služkinja

za vsa dela, ki zna tudi nekoliko kuhati, se sprejme takoj. — Ponudbe s sliko na naslov ga Mija Koli, trgovčeva soproga, Trbovlje I, Stajersko. 3340

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštno vred K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštno vred K 245.

Naslov za naročila:
 Jan. Grolsch, Engel - Drogerie,
 Brno, števil. 639, Moravsko.

Izpuščaje

hraste, arhećice, grinte in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 3.50, dvojni K 6.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škatljica K 2.50. Oboje se dobi proti vpslatvi zneska v lekarnarja M. Klein Paratol tvornici v Budimpešti, VII-24. Róssa ulica 21.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

.. Izposojevanje ..
 ob mrtvaških odrih
 drevesne cvetlice,
 kakor tudi najfiniše
 dekorativne cvetlice za dvorane
 .. in balkone. ..
 Vsakovrstne sadike do
 najzgodnejših cvetic in
 zelenjavi. Sprejemam na-
 ročila na deželo. Vsa na-
 ročila se izvršujejo točno
 in solidno.
 Brzjavke: I. Bizovičar,
 vrtnar, Ljubljana. ..

Deček

star 16 let, želi mesto vajenca v kako trgovino, tudi na deželo. 3423

Poišve se v upravnishvo „Slov. Naroda.“

Popravila in preobleke
 .. točno in cen. ..
 Najcenejše
dežnike
 in solnčnike
 domačega izdelka priporoča
 tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
 Ljubljana
 Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Gonoktein. 10
 Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperju), belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katarju itd.
 GONOKTEIN je vpeljan na češki kliniki dvor. svetnika vseuč. prof. dr. V. Janovskega. Na praški nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo vseuč. prof. dr. J. Bukovsky, vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil.
 M. U. dr. Rih. Fuchs, okrajni zdravnik v Bleišlatu piše: Z Vašim Gonokteinom dosegel sem izvrstne uspehe, tako da so pacienti po dobrem učinkovanju sami zahtevali, da jim ga zapišem.
 M. U. dr. H. Fischer, štabni nadzdravnik v Baden-Badenu piše: Z Vašim Gonokteinom dosegel sem sijajne uspehe, pacienti sami ga hvalijo. 2130
 Dobiva se po vseh večjih lekarnah. Škatljica K 7.—
 Zahtevajte literaturo in prospekt.
 Ljubljana: Lekarna Trnkozec.
 Zagreb: Lekarna „Salvator“ S. Mitelbach, Jelačićev trg.
 Proizvajal: Farmakološko-kemični laboratorij „HERA“ Praga - Vrsovice 552.
 Dobavitelj vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

Vinski kamen
 suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, zmrežene storže, sploh vse deželne in gozdno pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč, kupi vsako množino po najvišjih cenah veletrgovina 2482
Anton Kolenc, Celje.

Toaletno milno nadomestilo
 parfimirano, elegantno opremljeno, 2 1/2 tuc. vsebina kartona. Cena franko K 26.50. Dobavlja:
Lang & Co., Osijek 1,
 Hrvaško, Zupni trg 1.
 Naslov za brzjavke:
 Langcomp, Osijek.

Specijalna ponudba.
 Novi reloško, slaček, čist, novi muškateljce, bol, slaček novi muškateljce, roza, slaček Točna pošiljatev v sodčih po 60, 80, 100, 300 in več litrov po najnižjih cenah. Na željo pošljem tudi vzorce.
Stabilimento Visicelo Benussi & Ko., Trst Piazza Lipsia.

Lasne kite
 najboljše kakovosti po 8, 10, 12, 14 in 20 kron; lasne podloge Krepp ali Python in lasne mrežice v vseh barvah; „NERIL“ barva za laso in brado od Dr. Bralica rjava, temnorjava ali črna po 2 in 4 K itd., vse še solidno, zanesljivo blago priporoča
Štefan Strmoli
 Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
 Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprl samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 1 1/2 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.
 obrestuje hranilne vloge po čistih
4 1/4 %
 Rezervni zaklad nad K 1.000.000.
 brez odbitka rentnega davka.
 Ustanovljena l. 1881.

KOCKE za juho!

zelo dobre vrste, 1000 za 27 kron. Najboljše kocke za golaš, 1000 kock 40 K. Najboljše kocke za kimel-juho, 1000 kock 40 K pošilja proti povzetju ali predplačilu tvrdka

IVAN UREK, Ljubljana,
 Mestni trg št. 13. 3196

Za begunsko taborišče se rabi in kupi dobro ohranjeno

Šivalne stroje!

Ponudbe z naslovom in ceno sprejema po dopisnici ali osebno tvrdka

IGN. VOK, Ljubljana,
 špecialna trgovina šivalnih strojev in koles, Sodna ulica št. 7.

Kupujem in prodajam.

bočisi pohištvo, steklenino, železo, sulice, porcelan, orožje, podobe, star denar, sploh vse, kar je najmanj 50 let staro. Obenem kupim staro zobovje.

Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc

brivec in koncesionirani starinar

Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

Kupim zamaške

rabljene, nezlomljene, dalje za kilogram zamaške za steklenice, suhe teže, netto 20 K, zamaške kratke za stekl. suhe teže, netto 14 K, zamaške za sode, suhe teže, netto 25 K, nove zamaške, suhe teže, netto . . . 45 K. Nezlomljeni naravni zamašek za šampanjec 75 vin. kos, zamaškove odlomke in odpadke ne umetna propkovina, kg 6 120 K. — Kupim po povzetju.

ALFRED KOHN, Praga,

Karlín 496.

Slamnate šolne

za dom in

slamnate podplate za v čevlje

sem začel izdelovati v toliko, da lahko ustrezem vsaki zahtevi in jih priporočam kot nadomestilo za drago usnjeno obutev, posebno za delo v sobah. 235

Poskusite, ne bode Vam žal.

Fr. Cerar,

tovarna slamninkov v Stobu, pošta

Domžale pri Ljubljani.

Hrastov in kostanjev les

v deblih in vejah od 10 cm debelosti naprej kupi po najvišji ceni
Julius Zigan na Polzeli v Savinski dolini.

Vsaka dama

naj čita mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju grudij.
Iskušen svet pri vpadih in pomanjkanju
bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, (Pressburg), Ogrsko,
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Tehnična pisarna

za izvršitev vsake vrste načrtov, preračunov. Obiskovano konc. zasebna
posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.
Izvršujem tudi na željo privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajalci
in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzamem
tudi stavbna dela in nadzorovanje. — Tajnost zadržana.

Pijeteti najprimernejše

spominke

na umrle

zadobimo s povečanjem njihovih slik. Pove-
čanje in umetniško izdelavo fotografij v vsaki veli-
kosti za zmerno ceno z jamstvom za izvršitev
natančno po originalu oskrbi

risarski in umetniški zavod

Ferd. Ludv. Chamrada

Dunaj XV., Wurmsergasse 43, odd. 18.

Ceniki na zahtevo. — Zastopniki vsepovsod se sprejmejo.

Usta-
novljeno
L. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

BRATA

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

EBERL

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:
Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:
Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

Svoje častite odjemalce

vzhudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in
municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od
c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne
policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in
municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem,
ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi
ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik

puškar in trgovec z orožjem
v Ljubljani.

134

V Postojni otvoritev
modnega salona damskih klobukov
v ponedeljek 15. oktobra 1917.

Zaloga dunajskih modelov.

Prevzame se tudi prekrojenje klobukov
ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela,
katera se točno, ceno in hitro izvrše.
Dela se sprejemajo vsaki teden in sicer
vsak ponedeljek, torek in sredo.

Podružnica ljubljanske tvrdke

Recknagel naslednica
v Postojni-Mailand št. 201.

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih stampilij

LJUBJANA, Dvorski trg št. 1.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in
zaloga štedilnikov

se nahaja: 125

Ambrožev trg št. 9.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 11.

Velika zaloga

steklenine, porocela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.

Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Najpopolnejše nadomestilo

ŠKROB

(štirko)

da se brez pranja, brez škrob-
ljenja ter brez likanja lahko
očisti vsak ovrtnik in manšete.

Dobiva se povsodi.

Glavna zaloga pri tvrdki

Milan Hočevar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 28.

Isototam dobite

krtače za ribanje.

Mad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana, Anton Boc Glince,
Selenburgova ul. 6. Barska ulica 40.
se priporoča.
Postrežba vestna in točna. Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe, Preproge, zastorji, modroci na vzmet
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Usojam si javiti slav. občinstvu, da mi je Kovinska centrala d. dr.
za armadne dobave poverila poleg zastopstva za nakup kovinskih predmetov tudi
edino zastopstvo za Kranjsko

za nakup starih kovin

po oblastveno določenih cenah.

Opozorjam, da druge nakupovalnice za nakup kovinskih predmetov na
Kranjskem nimajo pravice do nakupa STARIH KOVIN.

EDINO zastopstvo na Kranjskem za nakup STARIH KOVIN
in kovinskih predmetov

FR. STUPICA v Ljubljani,

trgovina z železnino

Marije Terezije cesta št. 1.

Vsakoga državljana sveta dolžnost je, oddati predmete iz kovine
v prid države.

3139

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 55,000.000
hipotečnih in občinskih posojil „ 30,600.000
rezervnega zaklada „ 1,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Poseja na zemljišča in posloplja na Kranjskem proti 5%, izvem
Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma
1/4% odplačevanju na dolg.

159

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

PONUDBE o

opremnih predmetih za uniformiranje.

Šteffleurjev
Militärblatt
na razpolago.

Prodaja

na debele in drobne.

V svojem zavodu
nudimo po ugodnih
cenah:
Pališče, kožne ulanke,
Broches, salonske hlače,
dežne plašče, pelerine,
sweater, perile, noga-
vice, rokavice, ovojne
gamaše, usnjene pa-
seve, čepice, distinkcije,
portopeje, znake, sablje,
bajonete, zvezde, gum-
be, sukna in vse po-
trebne prtičnine.

Splošni zavod za uniformiranje
prej BACK & FENH.

:: RUDOLF BODENMÜLLER ::

Ljubljana, Stari trg št. 8.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Delniška glavica 10,000.000 kron.“

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1,500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarična dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.

Gobe jurčke

tudi lisčke, parkelce, mavrohe,
brezovke in druge suhe gobe

kupi v vsaki množini Sever & Urbanič, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 12.

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon

255
Strojilna tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.

Vpošteva se le pismene ponudbe z navedbo cen.

Pianine, klavirje, Orchestrione,
in harmonije.
S. KMETETZ
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

Zavod za pranje in fino snaženje Karel Hamann, Ljubljana,

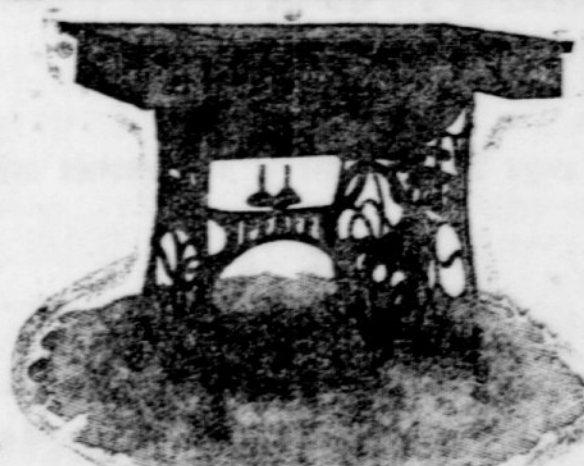
javlja, da sprejema perilo v snaženje, ne prihodnji pon-
deljek, temveč šele od 22. oktobra dalje. Po osnaženo
perilo pa se pride lahko vsak dan.

Najboljši in naj-
popolnejši so le

„Pfaff“

šivalni stroji.

10-letna garancija.

Največja izbira
v vseh moder-
nih opremah in
za vsakovrstno
obr.

Brezplačen pouk
v vezenju.

Ign. Vok

specijalna trgovina s šivalnimi stroji,
Puch kolesi in vsemi zraven spad. deli.
Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg šte. 15

(nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trgovina in izposojevalnica
klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska
zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr.
dvornih in komornih tvrdk: Bösendorfer, Förster, Rudolf Steinhilber,
Hözl & Heitzman, Glos in Hoffmann imam edino izključno le jaz

za Kranjsko v zalogi ter
svarim pred nakupom fal-
zifikatov in navidezne
»pofelne«.

Uglaševanje in popravila
strokovnjaško in ceno.

10 letna postavnoob-
vezna garancija.

Proda se več
: hiš :

v mestu Ljubljana in bližnji okolici.
Pojasnila daje pisarna dr. Ivana
Tavčarja, Sodna ulica št. 2. 3256

Armadne zapestne

: ure :

natančno regulirane
iz niklja ali jekla
K 25, 30, 35; z ra-
dijskim svetilnikom
K 30, 35, 46; v srebr. okrovju K 50, 60,
14 kar. v zlatem okrovju K 130, 160; 3 le-
tna pismena garancija. Pošilja se po pov-
zetju. Nikakega rizika. Zamenjava dovoljena
ali se denar povrne. Prva tovarna ur

JAN NOVAK, c. i. kr. dvor. dobavitel, Most (Druž) 1467, Celko.
Brezplačna pošiljatev mojega gl. kataloga na željo vsakemu.

Beydlin

Najbolje za zobe

135

Prej v Gorici. **F. Batjel** Prej v
Ljubljana, Stari trg št. 28. Gorici.

Moška in ženska
dvokolesa
s staro pnevmatiko.

šivalni stroji, gramofoni,
električne žepne svetilke že
kompletne od 2 K.

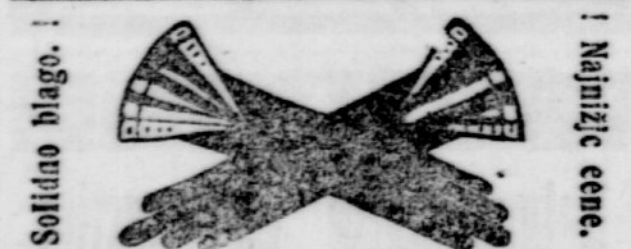
Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce

Mehanična delavnica

na Starem trgu št. 11

v sphačičevi hiši poleg goriške kleti.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,

Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glase-rokavice, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne ilne
parfume, ročna dela in material,
kirurški predmete. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

542

DR. GELBERG, oblastveno avtor. in zaprišeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Sijajno lepo lice!

in mladostno svežo rožnato kožo ohranijo do pozne starosti žene in dekleta, če
ubogajo moj nasvet. **Tisoči prostovoljnih zahval!** Vse nečistosti kože, kot
mozolji, pege, ogrci, lisaji, izpuščaji, gube in rdečica izginejo v krajšem garan-
tirano zanesljivo. Pošijem Vam prepis tega zdravniško preiskusnega origi-
nalnega recepta proti retourporto popolnoma zastonj. Pišite zaupno ta-
kej na D. Menschik, Dunaj 62, Fach I, Abt. 25. 3295

Modni salon Stuhly-Maschke

Židovska ulica šte. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.

Priporoča največjo izbiro
finih velour-klobukov s
kosmatim robom iz prvo-
vrstnih tovarn »Novega Jičina«,
kakor iz baržuna, filca in kožuho-
vine, ter čepic za dame in deklice.

Popravila točno in vestno!
Velika izbira žalnih klobukov.
Cene razmeroma zelo nizke!

Najnovejše bluže za dame
A. & E. Skabernè
Mestni trg št. 10.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovejše KOSTUME Najnovejša

BLUZE : Plašče, jope : KRILA
Zalne — domače obleke
Perilo, čepice, športne
klobuko in stoznike.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higijenično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Stanje vlog koncem septembra 1917 ca. K 200,000.000.—.

Glavnica K 40,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav. ::

:: Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.